

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

REDOGÖRELSE

FÖR

ALLMÄNNA LÄROVERKEN

I

VENERSBORG, BORÅS OCH ALINGSÅS

SAMT

PEDAGOGIEN i ULRICEHAMN

UNDER LÄSÅRET 1880—1881.

Högre allmänna läroverket i Venersborg.

A. Undervisningen.

Höstterminen började den 25 augusti och slutade den 20 december;
vårterminen började den 20 januari och kommer att avslutas den 2 juni.

Till den gemensamma morgonbönen, vid hvilken alltid två lärare varit närvarande, hafva alla läroverkets lärjungar samlats 20 minuter före 7. Undervisningstimmarna hafva varit förlagda till kl. 7—9, 11—12, 1—3 alla dagar för alla klasser utom för I:sta, som haft läsning 7—8 endast måndagar, till 5—6 måndagar och torsdagar för 6:te klassen och R. 7 samt torsdagar 5—6 för L. 6: 1 och L. 6: 2. Gymnastiköfningarna hafva egt rum uteslutande på förmiddagarna, de öfriga öfningarna dels på för- och dels på eftermiddagen, såsom synes vid redogörelsen för hvarje särskildt öfningsämne.

Det antal lärotimmar i veckan, under hvilka enligt den för läsåret fastställda läsordningen undervisning af särskilda lärare meddelats, öfningslärarnes timmar deri icke inberäknade, synes af följande tabeller:

Höstterminen 1880.

Klass	Antal närvarande lärjungar				Antal undervisningstimmor af ämneslärare i nedannämnde klasser												
	Gemensam linie Kl. I—III	Realinje	Latinlinje		Summa	IV—V				VI—VII					Summa		
			med grekiska	utan grekiska		I—III	Särskilda för		Särskilda för realinjen	Särskilda å latinlinjen			för frivillig undervisning				
							Realinjen	Latinlinjen		endast för dem	i hebreiska	i engelska					
1	25	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
2	37	—	—	—	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
3	37	—	—	—	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
4	—	17	—	22	39	—	21	8 ¹⁾	9 ²⁾	—	—	—	—	—	—	—	38
5	—	14	—	24	38	—	—	29	30	—	—	—	—	—	—	—	59
6: 1	—	7	10	10	27	—	—	—	—	4 ³⁾	25	21	7	5	—	—	62
6: 2	—	7	5	7	19	—	—	—	—	6 ⁴⁾	23	19	7	5	—	—	60
7: 1	—	8	11	—	19	—	—	—	—	6 ⁵⁾	23	18	6	—	1	1	55
7: 2	—	7	8	5	20	—	—	—	—	5 ⁶⁾	24	19	6	3 ⁷⁾	1	1	59
Summa	99	60	34	68	261	81	21	37	39	21	95	77	26	13	2	2	414

1) Engelska och tyska. 2) Latin och tyska. 3) 1 tim. kristendom, 1 tim. svenska, 1 tim. tyska, 1 tim. historia. 4) 1 tim. kristendom, 2 tim. svenska, 1 tim. tyska, 1 tim. naturvetenskap, 1 tim. historia. 5) 1 tim. svenska, 3 tim. franska, 1 tim. historia, 1 tim. filosofi. 6) 2 tim. svenska, 1 tim. franska, 1 tim. historia, 1 tim. filosofi. 7) Dessutom 1 tim. franska med realisterna.

Vårterminen 1881.

Klass	Antal närvarande lärjungar				Antal undervisningstimmar af ämneslärare i nedannämnde klasser											
	Gemensam linje kl. I—III	Reallinje	Latinlinje		Summa	IV—V					VI—VII					Summa
			med grekiska	utan grekiska		I—III	Särskilda för		Gemensamma för real- och latinlinjen	Särskilda för reallinjen	Särskilda å latinlinjen		för frivillig undervisning			
							Realinjen	Latinlinjen			endast för dem	i hebreiska	i engelska			
								för latinlinjens alla lärjungar gemensamt		som icke läsa grekiska		som läsa grekiska				
1	23	—	—	—	23	lika med höstterminen										
2	38	—	—	—	38											
3	36	—	—	—	36											
4	—	17	—	23	40											
5	—	13	—	24	37											
6: 1	—	7	12	10	29											
6: 2	—	7	5	7	19											
7: 1	—	8	11	—	19											
7: 2	—	7	8	5	20											
Summa	97	59	36	69	261											

Läro- och läseböcker.

- Kristendom:** Bibeln 1—7; Katekesen 1—5; Bibl. historia af Bohm 1—3; Bibelns kändedom af Welander 4—5; Norbecks lärobok i dogmatiken 6—7; Lärobok i kyrkohistorien af Cornelius 5—7.
- Modersmålet:** Sundéns lärobok 1—3; Läsebok för folkskolan 1—3; Läsebok af Melin och Hernlund 4—5; Claësons litteraturhistoria 6: 1—7; Skrifter af Tegnér, Ruæberg, Böttiger, Beskow, Holberg m. fl. författare 4—7.
- Latin:** Grammatik af Ellendt-Seyffert 4—7; Elementarbok af Boëthius 4; Cornelius Nepos ed. Törnebladh 4—5; Ovidius 6: 1; Virgilius, Æneis ed. Törnebladh 6—7: 1; Cicero 6—7; Livius ed. Broman 6—7; Horatius ed. Fahlerantz 7. Dessutom vid undervisningen använda: Mytologi af Brodén 6: 1; Bojesen, Romerska antiqviteter; Schlyter, Monumenta antiqvitatis; Guhl und Kohner. Das Leben der Griechen und Römer 7.
- Grekiska:** Grammatik af Löfstedt 6—7; Läsebok af Petersson 6; Xenophons Anabasis 6: 2—7; Homeros Odysseia 7.
- Hebreiska:** Grammatik af Lindberg; Genesis. Davids psalmer 7.
- Tyska:** Grammatik af Flach 1—6; Mathesius elementarbok 1—3; Deutsches Echo 4—6; Märchen af Hauff 3—5; Wilhelm Tell 5—6; Maria Stuart och die Jungfrau von Orleans af Schiller, Götz von Berlichingen af Göthe, Mitten in der Nacht 6.
- Engelska:** Grammatik af Herlén 6—7; Do af Mathesius 5; Elementarbok af Mathesius 4. L. 7: 1; Läsebok af Sturzen-Becker 4—7; Parlör 7. Teaterpjesen A good for nothing 7: 1; do Pipkins rustic retreat 7: 2. Herléns skriföfningar.
- Franska:** Elementarbok och grammatik af Dubb 5—7; Recueil de Lectures françaises af Enblom 6—7. Teaterpjesen Le gamin de Paris 7: 1; Löwenhjelmns skriföfningar 7.

Matematik: Nordlund, Räkneöfningsexempel 2—3; Räknelära af Nyström 1—5; Geometrisk åskådninglära af Bergius 2—3; Euklides efter Lindman 3—7, Euklides 5:te och 6:te böcker efter Björling 7: 2; Algebra och exempelsamlingar af F. Andersson, Björling, Todhunter, Lindman och Cederblom 4—7; Todhunters, Jochnicks och Lindmans geom. öfningssatser 4—7; Problemsamling af Hultman 7, Stereometri af Wiemer 7; Proportionslära efter Hultman; Proportionslärans tillämpning på geometrien efter Lindman 6—7: 1, Trigonometri af Lindman 7, Analytisk geometri af Jochnick och Todhunter 7.

Naturvetenskap: Naturlära af Celandér 3—5; Lyttkens läran om djuren 1—2; Areschoug, Läran om växterna 2; Botanik af Arrhenius 6; Zoologi af Torin 6—7; Läroböcker i fysik af Christie och Floderus; Lärobok i kemi af Blomstrand 6—7; Problemsamling af Björkman 7.

Historia: Odhnars mindre svenska historia 1—5, större 6—7; Pallin Lärobok i allmänna historien 1—5; Pallin Medeltidens historia 6; D:o Nyare historia 6—7; Pütz lärobok i gamla tidens historia 6. Weber, Verldshistoria 6: 2—7 för dem, som önskat fullständig sina kunskaper utom den egentliga skolkursen.

Geografi: Dahms för skolans 3 lägsta klasser 1—3; Sörenssons 4—7.

Filosofisk propedeutik: Sjöbergs och Klingbergs läroböcker i Antropologi och Logik 7.

Lärokurser.

Första klassen.

Kristendom 3 t. Katekes: första hufvudstycket.

Biblisk historia: gamla testamentet.

Bibelläsning samt 5 valda psalmer.

Modermålet 5 t. Af formläran det viktigaste om ordklasserna; läran om den enkla satsen och dess delar i sammanhang med satsbildningsöfningar. Rättsskrifning 1 t. i veckan. Uppläsning och förklaring af valda stycken.

Tyska 6 t. Explikation och analys af st. 1—30 i Mathesii elementarbook jemte skriftlig öfversättning af de flesta dithörande svenska stycken; af formläran så mycket, som dessa stycken förutsätta.

Matematik 4 t. Aritmetik: de fyra räknesätten i hela tal jemte öfning i användandet af decimaler; tillämpning på sorter; hufvudräkning.

Naturlära 2 t. Det allmännaste af läran om människans kroppsbyggnad samt undersökning af några levande växter.

Historia 2 t. Från och med forntidens till nyare tidens början.

Geografi 2 t. Det allmännaste om verldsdelarne; de skandinaviska ländernas samt Rysslands och kejsardömet Tyska rikets fysiska och politiska geografi.

Andra klassen.

Kristendom 3 t. Katekes 1 t., 2:dra hufvudstycket.

Biblisk historia 1 t., nya testamentet genomläst och förklaradt.

Bibelläsning och valda psalmer 1 t.

Modermålet 6 t. Det viktigaste af formläran; af satsläran den enkla satsen och lättare former af den sammansatta, allt under sammanställning med tyskan. Rättsskrifnings- och interpunktionsöfningar. Välläsning samt öfningar uti att med egna ord återgifva det förelästa eller berättade. De skriftliga öfningarne hafva i allmänhet upptagit 3 timmar i veckan.

- Tyska* 7 t. Grammatik: det allmännaste af formläran.
 Explikation jemte analys af st. 26—60 i första afdelningen af elementarboken; dels muntlig dels skriftlig extemporerad översättning af alla så väl svenska som tyska 60 styckena, allt under jemförelse med modersmålet. De skriftliga öfningarne ha upptagit 2 tim. i veckan.
- Matematik* 5 t. Aritmetik 3 t., hela tal och sorter, hufvudsakligen efter Nordlunds räkneöfningsexempel 1:sta häftet; vanliga bråk och decimalbråk.
 Geometri 2 t., åskådningslära samt valda sorter ur storhetsläran.
- Naturlära* 2 t. Andra afdelningen af Lyttkens lärobok. Första afdelningen af Areschougs lärobok, undersökning af fröväxternas yttre organ.
- Historia* 3 t. Från Kalmarunionens upplösning till Karl XII:s död.
- Geografi* 2 t. De europeiska ländernas fysiska och politiska geografi fortsatt och avslutad.

Tredje klassen.

- Kristendom* 3 t. Katekes 1 t. 3—5 hufvudstyckena.
 Biblisk historia 1 t., nya testamentets; Jesu liknelser hafva lästs omedelbart ur evangelierna och förklarats utförligare; gamla testamentet repeteradt.
 Bibelläsning och valda psalmer 1 t.
- Modersmålet* 6 t. Hela form- och satsläran. Rättskrifnings- och interpunktionsöfningar 2 à 3 tim. i veckan. Välläsning.
- Tyska* 7 t. Grammatik, formläran repeterad jemte anmärkningarne samt de viktigaste reglerna i syntaxen tillsammans med skrifning af motsvarande stycken ur extemporalieboken.
 Explikation, elementarbokens senare afdelning med analys samt muntlig extemporerad översättning; Kalif Storch ur Hauffs Märchen.
 Skriföfningar på lärorummet 2 timmar i veckan.
- Matematik* 5 t. Aritmetik 3 t., läran om bråk, hufvudsakligen efter Nordlunds räkneöfningsexempel, 2:dra häftet; tillämpning af det genomgångna på regula de tri.
 Geometri 2 t., åskådningsläran samt de 17 första satserna af Euklides 1:sta bok.
- Naturlära* 2 t. Djur- och växtriket.
- Historia* 3 t. Fäderneslandets från Karl XII:s död till lärobokens slut jemte repetition af nyare tiden.
- Geografi* 2 t. Repetition af Europas och öfversigt af de öfriga verldsdelarnes.

Fjerde klassen.

- Kristendom* 2 t. §§ 1—50 i läroboken om Bibelns böcker; utförligare katekisation öfver de 2 första hufvudstyckena; bibelläsning: de 14 första kapitlen af Matthei evangelium med förklaring.
- Modersmålet* 4 t. Läsning af valda prosaiska och poetiska stycken af olika författare; form- och satslära samt rättstafningsöfningar och satsupplösning; hvarannan vecka en uppsats på lärorummet.
- Latin* 8 t. Grammatik, formläran.
 Explikation, 52 stycken i Boëthii elementarbok.
- Tyska* 4 t. Grammatik, formlära och syntax till verbet jemte anmärkingar; satsupplösning.
 Explikation, 20 blad ur Märchen von Hauff. Styckena 1—20 i Deutsches Echo.
 Ett hemtema hvarannan vecka.

- Engelska* 7 t. 57 sidor af elementarboken samt motsvarande delar af grammatiken; 4 sidor af läseboken; skriföfningar.
- Matematik* 5 t. Aritmetik 1 t., regula de tri; blandade exempel på bråk.
Geometri 2 t., Euklides 1:sta bok samt 12 prop. af 3:dje boken.
Algebra 2 t., de fyra räknesätten i hela tal samt bråks förkortning.
- Naturlära* 2 t. Det allmännaste af fysik och kemi och läran om jorden.
- Historia* 3 t. Allmän, gamla och medeltidens.
- Geografi* 2 t. Europas.

Femte klassen.

- Kristendom* 2 t. §§ 51—77 i läroboken om bibelns böcker; utförligare katekisation öfver 3—5 hufvudstyckena; bibelläsning; förklaring af kap. 15—28 af Matthei evangelium; kyrkoårets gruppering och momenten i den lutherska gudstjensten.
- Modersmålet* 3 t. Läsning af stycken af olika författare 1 t.; form- och satslära repeterad samt rättstafningsöfningar med satsanalys 1 t.; genomgående af de rättade uppsatserna 1 t. En uppsats i hemmet hvarannan vecka. Ämnena för dessa hafva varit följande:
Reallinien. 1. Venersborgs läge. 2. Island. 3. Öfversättning. 4. Öfversättning. 5. Lapparne. 6. Eken. 7. Sveriges natur. 8. Magnus Stenbock. 9. Öfversättning. 10. Slaget vid Narva. 11. Flyttfoglarne. 12. Innehållet i Runebergs sång "Fänrik Stål". 13. Öfversättning.
Klass. lin. 1. Vesterås riksdag. 2. Beskrifning öfver Venern. 3. Skildring af en ångbåtsfärd. 4. Öfversättning. 5. Redogörelse för innehållet af Runebergs "Torpflöckan". 6. Thormod Kolbrunarskalds död. 7. Hvilken af Sveriges konungar anser du vara den bäste och hvarför? 8. Huru man bör använda sina skolfrier. 9. Öfversättning. 10. Göken. 11. Öfversättning. 12. En torgdag i Venersborg. 13. Ett besök vid Trollhättan.
- Latin* 8 t. Grammatik, formläran repeterad; det viktigaste af syntaxen.
Explication, de 8 förste fältherrarne i Cornelius Nepos; skrifning på lärorummet två timmar i veckan efter Törneblad.
- Tyska* 3 t. Grammatik, formlära och syntax till adverbet jemte anmärkningar repeterade.
Explication, 10 blad ur Hauffs Märchen, 8 blad ur Schillers 30-jähr. Krieg samt 8 blad ur Vilh. Tell, st. 15—40 i Deutsches Echo. Ett hemtema hvarannan vecka.
- Engelska* 7 t. Grammatik, formläran och läran om artiklarne, substantivet och adjektivet i syntaxen efter Mathesius.
Explication, afslutning af elementarboken samt 48 sidor af Sturzen-Beckers läsebok, förra kursen; muntlig öfversättning från svenskan; Parlör. Skrifning på lärorummet.
- Franska* 3 t. De 4 första kapitlen af Dubbs elementarbok; skriföfningar.
- Matematik* 5 t. Aritmetik 1 t., regula de tri samt intresse- och bolagsräkning jemte planimetriska och stereometriska räkneexempel.
Geometri 2 t., Euklides 3:dje och 4:de böcker jemte öfningssatser ur Hultmans exempelsamling.
Algebra 2 t., läran om bråk, eqvationer af 1:sta graden med en obekant jemte lättare problem.
- Naturlära* 2 t. Repetition.
- Historia* 3 t. Allmänna historien från reformationen efter Pallin. Latinlinien dessutom repetition af Svenska historien från Gustaf I.
- Geografi* 1 t. Europa jemte kortare öfversigt af de främmande verldsdelarne.

Sjette klassens nedra afdelning.

- Kristendom* 2 t. Dogmatik, klass. lin., de 2 första kap.
Kyrkohistoria, klass. lin. §§ 1—19; reallin. §§ 1—15, 29—39.
Nya testamentet, valda ställen, läsning i Apostlagerningarne.
- Modersmålet* 2 t. Läsning af valda stycken af svenska, danska och norska författare. En uppsats hvarannan vecka öfver följande ämnen:
Reallin. 1. Jemförelse mellan Erik XIV och Johan III. 2. Valfritt ämne. 3. Innehållet i Tegnér's dikt "Axel". 4. Öfversättning. 5. Nederländska frihetskriget. 6. Öfversättning. 7. Hvarpå beror Europas öfverlägsenhet öfver de andra verdensdelarne? 8. Karakteristik öfver Gustaf II Adolf. 9. Val mellan flera ämnen (profskriening på lärorummet). 10. Nordmannatågen. 11. Öfversättning. 12. Cromwell. 13. Öfversättning.
Klass. lin. 1. En sommar på landet. 2. Vestergötland. 3. Fenicierna. 4. Boktryckerikonstens nytta. 5. Följderna för Sverige af 30-åriga kriget. 6. Öfversättning. 7. Korstågens följder. 8. Ingen födes mästare. 9. Själfvaldt ämne. 10. Om solen. 11. Karl den 12:te. 12. Växternas näringsorganer. 13. Öfversättning.
- Latin* 8 t. Grammatik, syntaxen.
Explikation, 1:sta boken af Cæsar; Ætates, Lycaon, Baucis et Philemon, Pyramus et Tisbe i Ovidius. Prosodik. Ett hemtema hvarje vecka. Skriföfning på lärorummet efter Törnbladhs stilöfningar 2 timmar i veckan.
- Grekiska* 7 t. Grammatik, formläran, till verba på μ .
Explikation, 58 stycken i läseboken.
- Tyska*, klass lin. 1 t., reallin. 2 t. Grammatik, öfversigt af grammatiken.
Explikation, Schillers Wilhelm Tell. Reallinien ett hemtema hvarannan vecka. I Deutsch. Echo har klass. lin. genomgått st. 37—48, reallin. st. 37—57.
- Engelska*, Icke-greker 4 t. Första afdelningen af Mathesii elementarbok samt motsvarande delar af grammatiken.
Explikation, 12 sidor af Sturzen-Beckers läsebok, förra kursen; skriföfningar.
Reallin. 3 t. Grammatik, repetition.
Explikation, 49 sidor ur Sturzen-Beckers läsebok, förra kursen; muntlig öfversättning från svenskan; parlör. Skriföfningar på lärorummet. Ett hemtema i månaden.
- Franska* 4 t. Grammatik, Dubbs lärobok till 19:de kap. Skriföfningar.
Explikation, valda stycken ur Enbloms Lectures françaises.
- Matematik*, klass. lin. 3 t. Geometri 1 t., Proportionsläran efter Hultman afdeln. I—III; de 2 första kap. ur "proportionslärans tillämpning på plangeometri" af Lindman. Algebra 2 t., eqvationer af 1:sta graden med flere obekanta; det allmännaste af läran om kvadratrötter och radikalquantiteter af 2:dra graden. Repetition af det föregående. Icke-greker lättare algebraiska problem 1 t.
Reallinien 7 t. Geometri 3 t. Proportionsläran af Hultman, afdelning I och III; proportionslärans tillämpning på plangeometrien af Lindman; satserna 73—161 ur Todhunters geometr. öfningssatser. Algebra 4 t., läran om kvadratrötter och radikalquantiteter af 2:dra graden; eqvationer af 1:sta graden med flere obekanta; eqvationer af andra graden med en obekant; eqvationer med den obekanta under rotmärke; talrika problem. Ett matematiskt hemarbete hvarje månad, behandlande hvart och ett ett problem af geometriskt och ett af algebraiskt innehåll.
- Naturvetenskap*, klass. lin. 2 t. Naturalhistoria 1 t., växternas byggnad, deras organs förrättningar; början af naturliga familjerna. Fysik 1 t. 30 §§ af Christies lärobok.
Reallinien 7 t. Naturalhistoria 1 t. lika med klass. lin. Fysik 3 t. Läran om värme och elektricitet efter Floderus jemte talrika problem; Kemi 2 t., Läran om metalloiderne efter Cleves lärobok.

Historia, klass lin. 3 t., Fäderneslandets, från början af nyare tiden till och med Gustaf II Adolf. Allmän, gamla historien.

Reallinien 3 t., Fäderneslandets, lika med klass. lin. Allmän, nyare till Spanska tronföljdskriget efter Pallius större lärobok.

Geografi, reallinien repetition.

Sjette klassens öfra afdelning.

Kristendom, klass. lin. 2 t. Dogmatik, kap. 3—6.

Kyrkohistoria, §§ 19—36.

Läsning i nya testamentet.

Reallinien 2 t. Största delen af Cornelius' kyrkohistoria.

Läsning i nya testamentet.

Modersmålet 2 t. Läsning af valda stycken ur den nyare svenska litteraturen. En uppsats hvarannan vecka.

Ämnen för uppsatserna, lika för båda linierna:

1. Allmän karakteristik af Grekernas storhetstid. 2. Förvecklingarne mellan hertig Karl och Sigismund. 3. Olikheten mellan gamla och nyare världen i fysiskt hänseende. 4. Matsmältningssprocessen hos människan. 5. Översättning från tyskan. 6. Hvilka äro skälen för barndopets rättmätighet och nödvändighet? 7. De offentliga skådespelen hos Romarne. 8. Profskrifning på lärorummet med fritt val mellan följande ämnen: a) Förklaring öfver Jesu frestelser i öknen; b) Axel Oxenstjerna på sin dödsbädd talar till sin omgifning; c) Ryssland, dess natur och folk; d) Lätt fångat, lätt gånget; e) Gottlands historia; f) Allmän karakteristik af leddjuren. 9. Drottning Kristina talar till ständerna vid sin tronaf-ägelse. 10. Människans inverkan på naturen. 11. Om vulkanerna och deras utbredning öfver jordens yta. 12. Översättning från franskan. 13. Hvilken af de svenske konungarne i nyare tiden erbjuder det mest tacksamma ämne för dramatisk behandling.

Latin 8 t. Grammatik, repetition af syntaxen samt prosodik.

Explication, Cicero, Cato Major; Livius 1:sta boken kap. 1—25; Virgilius, Æneiden 1:sta boken.

Extemporalier omvexlande med skriföfningar 1 à 2 timmar i veckan. Ett hemtema hvarje vecka.

Grekiska 7 t. Grammatik, formläran repeterad.

Explication, 40 stycken af läseboken; Anabasis, de 2 första böckerna.

Tyska, klass. lin. 1 t. Grammatik, öfversigt af grammatiken.

Explication, Maria Stuart, 2:ne akter; en akt ur Die Jungfr. von Orleans, stycken ur Götz von Berlichingen och Mitten in der Nacht.

Reallinien 2 t. Grammatik och explication lika med klass. lin. Deutsches Echo.

Ett hemtema hvarannan vecka.

Engelska, Icke greker 4 t. Grammatik, repetition af formläran; syntaxen till § 3; parlör och frasskrifning.

Explication, 60 sidor ur Sturzen-Beckers läsebok, förra kursen.

Reallinien 3 t. Grammatik, repetition af syntaxen, parlör.

Explication, valda stycken af Sturzen-Beckers läsebok, förra och senare kursen.

Ett hemtema i månaden.

Franska 4 t. Grammatik, Dubbs elementarbok; repetition af formläran samt §§ 78—84 af syntaxen; skriftliga och muntliga öfversättningsöfningar från svenska till franska. Parlör, skrifning efter diktamen.

Explication, omkring 25 sidor af Enbloms Lectures françaises.

Matematik, klass. lin. 3 t. Geometri, 1 t. proportionsläran tillämpning på plangeometrien efter Lindman. Algebra 2 t. Läran om kvadratrötter och radikalquantiteter samt 2:dra gradens eqvationer med en obekant jemte några lättare problem; eqvationer med den obekanta under rotmärke.

Reallinien 7 t. Geometri 3 t., proportionsläran efter Hultman repeterad. Proportionsläran tillämpning på plangeometrien efter Lindman repeterad; satserna 162—293 ur Todhunters geometriska öfningssatser. Algebra 4 t. Det allmännaste af potensläran, logaritmer och serier, exponentialeqvationer, de viktigaste planimetriska formler jemte talrika problem af blandadt innehåll, mest sådane, der de genomgångna kurserna kunnat tillämpas; repetition af allt det föregående.

Ett matematiskt hemarbete i månaden, hvarje arbete behandlande ett geometriskt och ett algebraiskt problem.

Naturvetenskap, klass. lin. 2 t. Botanik, de naturliga familjerna. Zoologi, människokroppens byggnad, djurrikets indelning. Fysik 1 t., till läran om ljuset efter Christie.

Reallinien 6 t. Botanik och Zoologi 1 t., lika med klass. lin. Fysik 3 t., läran om ljudet och ljuset efter Floderus jemte talrika problem. Kemi 2 t., läran om metalloiderna och de lättare metallerna.

Historia, klass. lin. 3 t. Fäderneslandets, från Gustaf II Adolf till Karl XII. Allmän, repetition af gamla samt medeltiden.

Reallinien 4 t. Fäderneslandets, lika med klass. lin. Allmän, från spanska tronföljdskriget till lärobokens slut.

Geografi, repetition i sammanhang med undervisningen i historia.

Sjunde klassens nedra afdelning.

Kristendom, klass. lin. 2 t. Dogmatik från kap. 7 till lärobokens slut; repetition.

Kyrkohistoria från § 36 till lärobokens slut; repetition.

Läsning i nya testamentet.

Reallinien 2 t. Dogmatik det viktigaste af läroboken.

Läsning i nya testamentet.

Modermålet 2 t. Läsning af nyare svensk och dansk literatur, (Böttigers minnesteckning af Stagnelius, Holbergs Erasmus montanus m. m.); diskussionsöfningar; interpunktionsöfningar; rättande af kortare, i logiskt och språkligt afseende felaktiga meningar, dikterade af läraren.

Ämnen: Reallinien, en uppsats hvarannan vecka: 1. På hvad sätt bidrog Wilhelm III till den europeiska jämnvigtens upprätthållande? 2. Hvarföre lyckades icke Karl V qväfva reformationen? 3. De viktigaste af vår tids företräden framför forntiden. 4. Hvilka hänseenden bör en yngling företrädesvis taga i betraktande vid valet af lefnadsyrke? 5. Jämförelse mellan Norra och Södra Amerika. 6. Anledningarne till 30-åriga krigets utbrott och långvarighet. 7. Var Karl Johans politik med afseende på Norge 1814 klok? 8. Var Karl I:s afrättning rättvis? 9. Val mellan följande ämnen (skrifning på lärorummet): a) 1872 års statshväfning och dess betydelse. b) I hvad mon var Ludvig XIV sjelf orsaken till de olyckor, som hemsökte honom mot slutet af hans regering? c) Egypten förr och nu. d) Hvilket har företrädet stads- eller landtlifvet? e) Svenska flottans vackraste minnen. 10. Utvandringen. 11. Trakten närmast omkring Venersborg. 12. Förtjenar Napoleon I tillnamnet den store? 13. Orsakerna till och betraktelser med anledning af det sista kejsarmordet i Ryssland.

Klass. lin., en uppsats i månaden: 1. Jämförelse mellan Gustaf I och Gustaf II Adolf. 2. Det första triumviratet. 3. Fritt val mellan ämnena i maturitetsskrifningen. 4. Roma, två gånger världens beherskarinna. 5. Val mellan flera uppgifna ämnen (profskrifning på lärorummet). 6. Grekernas inflytande på de öfriga folkens bildning. 7. Fritt val mellan fyra uppgifna ämnen.

Latin 8 t. Cicero Orationes in Catilinam I, II, Oratio pro Milone; Livius, 2:dra boken kap. 1—55 samt 4:de boken kap. 40—61; Virgilius, 2:dra boken; Horatius, Od. 1:sta boken, Od. 1—15. Extemporalier omvexlande med skriföfningar 1 à 2 timmar i veckan. Ett hemtema hvarje vecka.

Grekiska 6 t. Grammatik, syntaxen §§ 67—73.

Explikation, från 4:de kap. af 2:dra boken af Anabasis till 3:dje kap. af 3:dje boken. Odysseen, 1:sta och 2:dra boken.

Hebreiska 1 t. Grammatik, det viktigaste af formläran.

Explikation, 4 kap. af Genesis.

Engelska, klass. lin. valfritt 1 t. Hela elementarboken. Skriföfningar. Grammatik.

Reallinien 3 t. Grammatik, syntaxen efter Herlén; frasskrifning samt ett tema som hemlexa hvarannan vecka. Explikation, valda stycken i 2:dra kursen af Sturzen-Beckers läsebok; kursiv översättning; parlör och samtalsöfningar.

Franska, klass lin. 3 t., reallin. 5 t. Grammatik, det viktigaste af syntaxen; frasskrifning; muntlig översättning från svenska till franska på lärorummet. Reallin. parlör.

Explikation, valda stycken ur läsebokens 1:sta del. Dessutom kursiv översättning. Ett hemtema hvarannan vecka.

Matematik, klass. lin. 3 t. Repetition af proportionsläran och proportionslärans tillämpning på geometrien. Algebra, läran om 1:sta gradens eqvationer med flera obekanta jemte problem; repetition af 2:dra gradens eqvationer jemte talrika öfningsexempel och problem. Planimetri och konstruktion af enkla analytiska expressioner.

Icke-greker 1 t. ha dessutom inhemtat läran om logaritmer och öfning i logaritmtabellernas bruk.

Reallinien 7 t. Geometri, lika med klass. lin. samt dessutom lösning af geometriska öfningssatser och rymdgeometri. Algebra. Repetition af 2:dra gradens eqvationer med tillämpning på planimetri och analytiska expressioners konstruktion. Repetition af de viktigaste stereometriska formlerna. Trigonometri och analytisk geometri. Talrika öfningsexempel och problem inom alla de genomgångna kurserna.

En och annan gång ha lärjungarne fått försöka att på egen hand å lärorummet lösa matematiska uppgifter. Reallinien har hvar 14:de dag i hemmet skriftligen löst en uppgift af omvexlande geometriskt och algebraiskt innehåll.

Naturvetenskap, klass. lin. Fysik 2 t. Hela läroboken efter Christie.

Reallinien. Zoologi 1 t. Däggdjuren och foglarna.

Fysik 3 t. Repetition af mekaniken och akustiken jemte lösning af talrika problem. Repetition af värmeläran, hufvudsakligen genom problem.

Kemi 2 t. Alkalimetallerna samt jern- och zinkgruppens metaller. Laborationer.

Historia, klass. lin. 3 t. Fäderneslandets, från Karl XI till och med Gustaf III; allmän, från lärobokens början till Franska revolutionen.

Reallinien 3 t. Fäderneslandets, lika med klass. lin.; allmän, från nyare tidens början till lärobokens slut.

Geografi, repetition i sammanhang med undervisningen i historia.

Filosofisk propedeutik 1 t. Logik, Elementarläran genomgången och repeterad.

Sjunde klassens öfra afdelning.

Kristendom 2 t. Lärokursen repeterad.

Modersmålet 2 t. Läsning af nyare svensk och dansk litteratur (de flesta af Runebergs större dikter, tal och dikter af Tegnér m. m.); skrifning på lärorummet.

Ämnen: a) för båda linierna: 1. Var dödsdomen öfver Lewenhaupt och Buddenbrock en handling af rättvisa? 2. De puniska krigens orsaker och följder. 3. Huru har Runeberg tecknat Leontes i dikten Kungarne på Salamis? 4. Voro de farhågor å de republikanskt sinnades sida, som föranledde Cæsars mord, grundade? 5. Fritt val mellan flera ämnen (skrifning på lärorummet). 6. Fritt val mellan flera ämnen (skrifning på lärorummet). — b) för realinien särskildt: 1. Nyttan af landtbruksmöten. 2. Hvarför ifrar man i vår tid i hög grad för skogsplantering? 3. Hufvudorsakerna till den franska revolutionen af år 1789. 4. Striden mellan Luther och Zwingli.

Latin 8 t. Cicero, Oratio pro S. Roscio Amerino afslutad och repeterad; Livius, repetition af 1:sta delvis och 2:dra boken; Horatius, Od. 2:dra boken jemte repetition af föregående. Under höstterminen extemporalier omvexlande med skriföfningar 1 å 2 timmar i veckan. Under vårterminen skriföfningar 2 timmar i veckan. Ett hemtema hvarje vecka.

Grekiska 6 t. Grammatik, repetition af formlära och syntax.

Explikation, Anabasis från 4:de kap. af 3:dje till och med 4:de boken; 6:te boken samt 5:te boken kursivt; Odysséen 3:dje boken.

Hebreiska 1 t. Grammatik, formläran repeterad.

Explikation, psalmerna 1—10.

Engelska, klass. lin. valfritt 1 t. Grammatik, hela formläran efter Mathesius.

Explikation, 10 stycken af elementarboken samt valda stycken ur Sturzen-Beckers läsebok, förra kursen.

Icke greker 2 t. Valda stycken ur läsebokens senare del. Parlör och frasskrifning.

Reallinien 3 t. Valda stycken ur läsebokens senare del. Teaterpjesen kursivt öfversatt. Parlör och samtalsöfningar. Ett hemtema i stället för lexa hvarannan vecka.

Franska, klass. lin. 3 t. Grammatik, repetition af formlära och syntax; frasskrifning och muntlig öfversättning från svenska till franska. Parlör.

Explikation, valda svårare stycken; kursiv öfversättning. Ett hemtema hvarannan vecka.

Reallinien 5 t. Lika med klass. lin., med utförligare grammatik och öfningar.

Matematik, klass. lin. 3 t. Geometri, lika med nedra afdelningen jemte repetition af Euklides 4 första böcker. Algebra, repetition af hela den genomgångna kursen, företrädesvis genom problem.

Icke-greker 1 t. dessutom: läran om logaritmer jemte öfning i logaritmtabellernas bruk. Läran om serier med tillämpning på sammansatt ränteberäkning. En af lärjungarne har utom realliniens kurs genomgått Todhunters Conic Sections, Lindelöfs Rymdgeometri, Todhunters Equationsteori och Jochnichs lärobok i differentialräkning.

Reallinien 7 t. Repetition af hela den genomgångna kursen, äfven omfattande rymdgeometri och Analytisk geometri. Talrika öfningsexempel och problem inom alla de genomgångna kurserna.

En och annan gång ha lärjungarne fått försöka att på egen hand å lärorummet lösa matematiska uppgifter. Reallinien har hvar 14:de dag i hemmet skriftligen löst en uppgift af omvexlande geometriskt och algebraiskt innehåll.

Naturvetenskap, klass. lin. Fysik 2 t. Repetition af akustik, optik, magnetism, elektricitet och värmelära.

Reallinien: Zoologi 1 t. Ryggradsdjuren.

Fysik 3 t. Repetition af den genomgångna kursen företrädesvis medelst problem.

Kemi 2 t. Repetition af hela läroboken. Laborationsöfningar.

Historia, klass. lin. 3 t. Fäderneslandets, repetition från Gustaf I till lärobokens slut; allmän från Franska revolutionen till lärobokens slut samt repetition.

Reallinien 3 t. Samma kurs som klass. lin. men utförligare genomgången.

Geografi. Lika med nedra afdelningen.

Filosofisk propedeutik 1 t. Logik, hela läroboken med repetition.

Antropologi, det viktigaste genomgången.

De lärjungar af klassiska linien, som icke läst grekiska, hafva i stället för undervisningen i detta språk varit sysselsatta på följande sätt:

Klass 6: engelska 4 t., teckning 2 t., lösning af matematiska problem 1 t.

Klass 7: franska 1 t., engelska 2 t., matematik 1 t., teckning 2 t.

Välskrifning har på lärorummet öfvats endast 1 timme med 1:sta klassen. Lärjungarne i kl. 2—3 hafva 2 gånger i veckan i hemmet skrivit en skrifside, hvilken på bestämd timme medhafvs till skolan och der granskats af läraren.

Undervisningen i teckning.

Läroböcker och undervisningsmateriel.

Pasch, geometrisk konstruktions- och projektionslära. Pasch, handbok i linearritning. Stuhlmann, lärobok i frihandsteckning häft 1—3. Stuhlmann, väggtabeller. Wohlien, dito. Klotsar enligt Heimerdings och Stuhlmanns modeller. Stuhlmanns gipser för konturteckning och skuggning.

Undervisningen.

Klass 1. Onsdag, lördag kl. 10—11. Stuhlmanns öfningar på rutadt papper efter lärarens företeckning på kritttafla, plansch. 1—14, 1:a häftet.

Klass 2. Tisdag, fredag kl. 1—2. Stuhlmanns öfningar på rutadt papper, plansch. 9—14, samt stigmografiska öfningar efter lärarens företeckning 1:sta häftet.

Klass 3. Måndag, torsdag kl. 2—3. Stuhlmanns öfningar på rutadt och punkteradt papper i likhet med föregående klass, derefter teckning på fri hand efter Stuhlmanns väggtabeller.

Klass R. 4. Måndag, onsdag kl. 5—6 frihandsteckning; lördag kl. 11—12 linearteckning. Frihandsteckning efter Stuhlmanns och Wohliens väggtabeller. Linearteckningen har omfattat konstruktionslära efter Pasch samt ytmönster.

Klass L. 4. (Frivilligt) Fredag kl. 4—5 frihandsteckning i likhet med realafdelningen.

Klass R. 5. Måndag, onsdag kl. 5—6 frihandsteckning, lördag kl. 1—2 linearteckning. Öfningarne i samma omfattning som i R. 4; dock hafva någre af de mera försigkomne lärjungarne i denna klass öfvat konturteckning efter gipsmodeller i planornament. Linearteckning i likhet med föregående klass.

Klass L. 5. (Frivilligt) Fredag kl. 4—5, frihandsteckning i likhet med samma afdelning af 4:de klassen.

- Klass R. 6: 1. Måndag kl. 11—12 linearteckning; torsdag kl. 11—12 och 5—6 frihandsteckning. Teckning på fri hand efter Stuhlmanns och Wohliens väggtafflor, konturteckning efter plana gipsornament, de mera försigkomne konturteckning efter klots. Linearteckning i likhet med föregående klasser.
- Klass L. 6: 1. Icke-greker, måndag, torsdag kl. 11—12; frihands- och linearteckning lika med R. 6.
- Klass R. 6: 2. Torsdag kl. 11—12 och 5—6 frihandsteckning efter gipsmodeller och klotsar. Måndag kl. 11—12, linearritning efter Pasch's projektionslära.
- Klass L. 6: 2. Icke-greker, torsdag kl. 5—6 frihandsteckning efter Wohliens väggtafflor samt konturteckning efter gipsmodeller och något klotsar. Lördag kl. 11—12 linearritning lika med R. 6: 2.
- Klass R. 7: 1. Måndag kl. 1—2, torsdag kl. 1—2 och 5—6; första timmen torsdagen linearteckning. Frihandsteckning lika med R. 6; linearteckningen efter Pasch's projektionslära samt perspektivlära efter muntligt föredrag af läraren vid kritttaflan.
- Klass R. 7: 2. Måndag kl. 1—2, torsdag kl. 1—2 och 5—6; frihands- och linearteckning lika med R. 7: 1.
- Klass L. 7: 2. Icke-greker, måndag, onsdag kl. 5—6, frihandsteckning lika med R. 7: 2 samt något skuggning efter gipsmodeller.

Undervisningen i sång och instrumentalmusik.

Sång.

- Klass 1. Tisdag och fredag $\frac{1}{2}$ 11—11. De musikaliska tecknen, deras betydelse och användning. Öfning i tonträffning samt enstämmig sång. Fredag 5—6. Koralsång tillsammans med de öfriga 4 lägsta klasserna.
- Klass 2. Onsdag och lördag $\frac{1}{2}$ 11—11, fredag 5—6. Lika med klass 1.
- Klass 3. Tisdag och fredag 9— $\frac{1}{2}$ 10, fredag 5—6. Lika med klass 1 samt en- och flerstämmig sång.
- Klass 4. Fredag 5—6. Koralsång tillsammans med de öfriga 4 lägsta klasserna. Måndag 6—7. Körsång tillsammans med klass. 5—7.
- Klass 5. Lika med klass 4.
- Klass 6—7. Torsdag 6—7. Kör och kvartettsång. Måndag 6—7. Körsång tillsammans med klass 4—5.

Instrumentalmusik.

- Klass. 1—4. Lördag 4—6.
- Klass. 5—7. Tisdag 4—6. Violin har spelats af 9 lärjungar, violin och altviol af 1, violin och violoncell af 2, pianoforte af 1, flöjt af 2, jägarhorn af 2, orgel af 3. Hennings violskola, Kaysers etyder, samlingen 729 ur "Edition Peters", kvartetter af Haydn och Mozart och särskildt arrangerad musik har vid undervisningen användts.

Undervisningen i gymnastik och militärofningar under år 1880.

Gymnastik och vapenöfningar enligt kongl. cirkuläret den 18 juni 1866.

Gymnastiköfningarne hafva omfattat en half timme dagligen för hvarje afdelning, och har halfva tiden användts till fristående rörelser och marscher samt den återstående tiden till

appareljgymnastik. I vapenöfningarne har klass 5 genomgått rekrytskolan af exercisreglementet, klass 6—7: 1 öfvats i bajonettfäktning på led, med och utan motståndare, 7: 2 i florettfäktning och sabelhuggning på led, med och utan motståndare.

Tabellarisk uppgift å antalet lärjungar, som på grund af nedanstående orsaker icke deltagit i gymnastiköfningarne.

Termin och åldersgrupp	S j u k d o m a r											Andra orsaker	Summa i öfningarne icke deltagande lärjungar	Hela antalet närvarande lärjungar	
	i syn- o. hörselorganerna	i nervsystemet	i njurarna	i cirkulationsorganerna	i andedårets organerna	i matsmältningssystemet	i urin- och könsorganerna	missbildning i rörelseorganerna	bräck	allmän svaghet	andra sjukdomar				Summa
<i>Vårterminen 1880:</i>															
Under 15 år	—	—	5	—	—	—	2	—	1	4	—	12	—	12	104
15 år eller deröfver	—	—	11	—	—	—	3	1	1	3	—	19	9 ¹⁾	28	146
Summa	—	—	16	—	—	—	5	1	2	7	—	31	9	40	250
<i>Höstterminen 1880:</i>															
Under 15 år	—	—	8	—	—	—	3	2	1	—	—	14	—	14	130
15 år eller deröfver	—	—	15	—	—	—	3	1	1	—	—	20	20 ¹⁾	40	131
Summa	—	—	23	—	—	—	6	3	2	—	—	34	20	54	261

¹⁾ Lärjungar i 7: 2.

Vid gymnastiköfningarne hafva lärjungarne varit fördelade på tre afdelningar med följande antal i hvarje:

Vårterminen 1880:

1:sta hufvudafdelningen klass. 1—2	58 lärjungar.
2:dra ” ” 3—4	69 ”
3:dje ” ” 5—7	83 ”
Summa	210 lärjungar.

Höstterminen 1880:

1:sta hufvudafdelningen	55 lärjungar.
2:dra ”	68 ”
3:dje ”	84 ”
Summa	207 lärjungar.

Lärjungarne i 7:de klassens öfra afdelning hafva varit befriade från gymnastiköfningarne, men öfvats i fäktning 2:ne timmar i veckan.

Öfningstiderna hafva under båda terminerna af år 1880 varit följande:

Gymnastik:

1:sta hufvudafdelningen, alla läsdagar	$\frac{1}{2}$ 1—1.
2:dra ” ”	d:o $\frac{1}{2}$ 11—11.
3:dje ” ”	d:o 9— $\frac{1}{2}$ 10.

Vapenöfningar:

Klass 5 tisdag	5—6.
Klass. 6—7: 1 lördag	5—7.
Klass. 7: 2 tisdag	6—7, fredag 5—6.

Militäröfningar enligt kongl. cirkuläret den 23 mars 1870.

Dessa öfningar, hvilka under vårterminen pågingo från den 7 maj till och med den 2 juni och under höstterminen från den 2 september till och med den 13 oktober, leddes under vårterminen af löjtnanten vid Vestgötadals regimente W. Jonsson och under höstterminen af löjtnanten vid samma regimente J. Svedberg, båda till denna tjänstgöring kommenderade.

Till exercis hafva 6 timmar i veckan användts, samt till målskjutning under vårterminen 2 timmar för 6: 2, 1 timme för 7: 1 och 6 timmar för 7: 2. Då lärjungarne i 6: 1 redan under föregående hösttermin skjutit fulla antalet skott, hafva icke under terminen några skjutöfningar med denna klass förekommit. Under höstterminen hafva användts 20 timmar för 6: 1, 18 för 6: 2, 18 för 7: 1, 16 för 7: 2. Dessutom hafva lärjungarne i 7: 2, hvilka icke deltagit i exercisen, haft 2 timmars fäktning i veckan.

I exercis hafva under vårterminen 51, under höstterminen 52 lärjungar deltagit, alla i klass 6—7: 1. I fäktning deltog under vårterminen 8 lärjungar i 7: 2, under höstterminen 16. I målskjutning med salongsgevär deltog under vårterminen 33 lärjungar i 6: 2 och 7: 1, under höstterminen 64 lärjungar i 6—7: 1; i målskjutning med remingtongevär under vårterminen 8, under höstterminen 18 lärjungar i 7: 2.

Under den tid dessa öfningar pågått har gymnastiklärarens tjänstgöring minskats med 4 timmar i veckan.

Under vårterminen har hvarje lärjunge i 6: 2 skjutit 12, i 7: 1 16 salongsskott, i 7: 2 18 skarpa skott; under höstterminen har hvarje lärjunge i 6: 1 skjutit 80, i 6: 2 100, i 7: 1 100 salongsskott, i 7: 2 28 skarpa skott. Härvid är dock att märka, att, då redogörelsen omfattar kalenderåret, det icke varit samma lärjungar i samma afdelning under vår- och höstterminen, hvarföre summan af det antal skott, som hvarje lärjunge under de båda här i fråga varande terminerna lossat, icke uppgår till det i kongl. cirkuläret af den 23 mars 1870 bestämda antal, hvilket dock alltid under *läsåret* uppnås.

Af exercisreglementet hafva 1:sta och 2:dra delarne genomgåts.

B. Lärarne.

Lärarnes tjänsteåligganden under höstterminen hafva för hvarje vecka varit följande:

Rektor *G. Th. Bergman*: Historia 1 t. 6: 1, 1 t. 6: 2, 1 t. 7: 1, 2 t. R. 7: 1, 2 t. L. 7: 1, 1 t. 7: 2, 2 t. R. 7: 2, 2 t. L. 7: 2; Svenska 1 t. R. 7: 1. = 13 tim.
Svenska skripta i R. 7: 1.

Lektor *K. F. Rådberg*: Matematik 4 t. R. 7: 1, 3 t. L. 7: 1, 7 t. R. 7: 2, 3 t. L. 7: 2; Fysik 2 t. R. 7: 1, 3 t. R. 7: 2. = 22 tim. Matematiska skripta i 7.

Lektor *J. Swedborg*: Latin 5 t. 6: 2, 7 t. 7: 1, 8 t. 7: 2. = 20 tim. Latinska skripta i 7.

Lektor *J. Nordvall*: Kristendom 1 t. 6: 1, 1 t. R. 6: 1, 1 t. L. 6: 1, 1 t. 6: 2, 1 t. R. 6: 2, 1 t. L. 6: 2, 2 t. R. 7: 1, 2 t. L. 7: 1, 2 t. R. 7: 2, 2 t. L. 7: 2; Svenska 1 t. 7: 1, 2 t. 7: 2; Filosofi 1 t. 7: 1, 1 t. 7: 2. = 19 tim. Svenska skripta i 7: 2.

Lektor *A. J. Ling*: Franska 3 t. 7: 1, 2 t. R. 7: 1, 1 t. 7: 2, 4 t. R. 7: 2, 2 t. L. 7: 2; Engelska 3 t. R. 7: 1, 3 t. R. 7: 2. = 18 tim. Franska skripta i 7.

v. Lektor *A. Hallström*: Latin 3 t. 6: 2, 1 t. 7: 1; Grekiska 7 t. 6: 1, 4 t. 7: 1, 6 t. 7: 2. = 21 tim. Latinska skripta 6: 2, 7: 1.

Adjunkt *A. J. C. Piscator*: Svenska 6 t. 3; Tyska 7 t. 3, 1 t. L. 5; Historia och Geografi 5 t. 2, 5 t. 3. = 24 tim. Tyska skripta i L. 5.

Adjunkt *J. K. Lindblad*: Svenska 6 t. 2; Tyska 7 t. 2, 3 t. 4, 2 t. R. 5, 2 t. L. 5, 1 t. 6: 1, 1 t. R. 6: 1, 1 t. 6: 2, 1 t. R. 6: 2. = 24 tim. Tyska skripta i R. 6: 1 och R. 6: 2.

Adjunkt *A. Ericsson*: Latin 8 t. 4, 8 t. 5, 8 t. 6: 1. = 24 tim. Latinska skripta i 6: 1.

Adjunkt *A. Sahlén*: Svenska 4 t. 4, 2 t. R. 5, 2 t. L. 5, 1 t. 6: 1, 1 t. R. 6: 1, 1 t. 6: 2, 1 t. L. 7: 1; Historia och Geografi 4 t. L. 5, 2 t. R. 6: 1, 2 t. L. 6: 1, 2 t. R. 6: 2, 2 t. L. 6: 2. = 24 tim. Svenska skripta i R. 6: 1, L. 7: 1.

Adjunkt *K. F. Kjellberg*: Matematik 7 t. R. 6: 1, 3 t. L. 6: 1, Icke-gr. 1 t. 6: 1, 7 t. R. 6: 2, 3 t. L. 6: 2, 3 t. R. 7: 1, Icke-gr. 1 t. 7: 2. = 25 tim. Matematiska skripta i R. 6: 1 och R. 6: 2.

Adjunkt *G. O. D. von Hackwitz*: Svenska 1 t. L. 6: 1; Engelska 1 t. L. 7: 1, 1 t. L. 7: 2 (valfritt); Naturalhistoria 2 t. 3, 2 t. 4, 2 t. R. 5, 2 t. L. 5, 1 t. R. 6: 1, 1 t. L. 6: 1, 1 t. 6: 2, 1 t. R. 7: 1, 1 t. R. 7: 2; Historia och Geografi 5 t. 4, 4 t. R. 5. = 25 tim. Svenska skripta i L. 6: 1.

Adjunkt *P. G. Bergin*: Svenska 1 t. R. 5; Franska 4 t. L. 6: 1; Fysik 3 t. R. 6: 1, 1 t. L. 6: 1, 3 t. R. 6: 2, 1 t. L. 6: 2, 1 t. R. 7: 1, 2 t. L. 7: 1, 2 t. L. 7: 2; Kemi 2 t. R. 6: 1, 2 t. R. 6: 2, 2 t. R. 7: 1, 2 t. R. 7: 2. = 26 tim. Svenska skripta i R. 5.

Adjunkt *A. G. Bergman*: Tyska 1 t. R. 5; Engelska 7 t. R. 5; Franska 3 t. R. 5, 3 t. L. 5, 4 t. R. 6: 1, 4 t. R. 6: 2, 4 t. L. 6: 2. = 26 tim. Tyska skripta i R. 5.

v Adjunkt *J. Thorelli*: Kristendom 3 t. 2, 3 t. 3, 2 t. 4, 2 t. R. 5, 2 t. L. 5; Svenska 1 t. 6: 2; Grekiska 7 t. 6: 2, 2 t. 7: 1; Naturlära 2 t. 2; Hebreiska 1 t. 7: 1, 1 t. 7: 2. = 26 tim. Svenska skripta i 6: 2.

Extra lärare *M. Rosenqvist*: Tyska 1 t. L. 4; Engelska 7 t. R. 4, 3 t. R. 6: 1, 4 t. icke-greker 6: 1, 3 t. R. 6: 2, 4 t. icke-greker 6: 2, 2 t. icke-greker 7: 2. = 24 t. Tyska skripta i L. 4, engelska skripta i R. 6: 1 och R. 6: 2.

Extra lärare *J. F. Vesterlund*: Svenska 1 t. L. 5; Matematik 5 t. 2, 5 t. 3, 5 t. 4, 5 t. R. 5, 5 t. L. 5. = 26 tim. Svenska skripta i L. 5.

v. Adjunkt *S. A. Stalin*: Alla undervisningsämnen i lista klassen jemte välskrifning i samma klass 1 t. = 25 tim.

F. A. Zettergren: Teckning 16 tim.

v Läraren i sång och musik, adj. *Piscator*: 10 tim.

v. Läraren i gymnastik och militäroföningar löjtnant *J. Svedberg*: 14 tim.

Tjenstledige:

Adjunkten *S. Tengblad* under höstterminen för sjukdom.

Adjunkten *A. Sahlén* under halfva vårterminen för sjukdom.

Läraren i sång och musik *O. H. Bergqvist* under hela läsåret för sjukdom.

Läraren i gymnastik *A. Stiberg* under läsåret för sjukdom.

Läraren i teckning *F. A. Zettergren* under vårterminen för sjukdom.

Förordnade:

Docenten, fil. doktorn *A. Hallström* till v. lektor under hela läsåret;

Adjunkten *C. Piscator* till vikarie för sångläraren *Bergqvist*;

Fil. doktorn *J. Thorelli* till vikarie för adjunkten *Tengblad* under höstterminen samt till extra lärare under vårterminen.

Fil. kandidaten *M. Rosenqvist* till extra lärare under höstterminen.

Fil. kandidaten J. F. Vesterlund till extra lärare under läsåret.

Studenten S. A. Stalin till v. adjunkt under läsåret.

Studenten D. Nyström till v. adjunkt under vårterminen.

Löjtnant J. Svedberg till vikarierande gymnastiklärare under läsåret.

Fru A. Henning till vikarie under vårterminen för ritläraren Zettergren.

De under höstterminen tjänstgörande vikarier och extralärare hafva af statsmedel åtnjutit följande arvoden: Hallström 1170,63, Rosenqvist 702,38, Thorelli 499,77, Vesterlund 561,90, Piscator 249,89, Svedberg 346,68, Stalin 528,57.

För tjänstgöring under vårterminen 1880 uppbars af statsmedel af v. lektor Sahlén 1339,29, v. adj. Andersson, 389,74, extra lärare Rosenqvist 803,57, extra läraren J. F. Vesterlund 642,83, v. sångläraren Piscator 285,89, v. gymnastikläraren Svedberg 396,63.

Adjunkten J. F. Kylander, som under sommarferierna utnämndes till rektor vid 2-klasliga pedagogien i Hjo, tillträdde denna beställning den 1:ste sistlidne september. I rektor Kylander förlorade läroverket en lärare, som under en lång följd af år vid detsamma verkat med utmärkt nit och framstående skicklighet.

Till hans efterträdare är fil. kandidaten C. A. von Sydow utnämnd. Adjunkten von Sydow har om sig lemnat följande uppgifter:

Kristian Andreas von Sydow född den 13 september 1852 i Venersborg; fadren kyrkoherde. Inskrefs vid Venersborgs h. allmänna läroverk vårterminen 1862. Aflade maturitetsexamen vid samma läroverk den 15 juni 1871. Inskrefs som student vid Lunds universitet den 18 september s. å. Aflade juridisk filosofisk examen den 15 december 1874 samt filosofie kandidatexamen enligt 1870 års nådiga stadga den 31 januari 1876. Tjänstgjorde såsom vik. adjunkt vid Venersborgs h. allmänna läroverk från början af februari månad år 1876 till och med vårterminen 1878. Genomgick profär vid Upsala h. allmänna läroverk höstterminen 1878 och vårterminen 1879. Tjänstgjorde dels såsom extra lärare och dels såsom vik. adjunkt vid Upsala h. allmänna läroverk läsåren 1879—1881. Aflade undervisningsprof för lönetursberäkning inför Upsala domkapitel den 29 november 1879 samt för adjunktur i Upsala inför samma domkapitel den 23 oktober 1880. Erhöll af Kongl. Maj:t befrielse från prof för sökt adjunktsbefattning vid Venersborgs h. allmänna läroverk den 18 februari 1881. Utnämndes till adjunkt vid samma läroverk den 16 mars d. å.

C. **Lärjungarne.**

Lärjungarnes antal.

Höstterminen 1880.

Klass	Gemensamma linien		Reallinien		Latinlinien			Summa		Totalsumma
	närv.	fråuv.	närv.	fråuv.	med grekiska	utan grekiska	frånvarande	närv.	fråuv.	
					närvarande					
1	25	—	—	—	—	—	—	25	—	25
2	37	—	—	—	—	—	—	37	—	37
3	37	—	—	—	—	—	—	37	—	37
4	—	—	17	—	—	22	—	39	—	39
5	—	—	14	—	—	24	—	38	—	38
6: 1	—	—	7	—	10	10	1	27	1	28
6: 2	—	—	7	—	5	7	—	19	—	19
7: 1	—	—	8	—	11	—	—	19	—	19
7: 2	—	—	7	—	8	5	—	20	—	20
Summa	99	—	60	—	34	68	1	261	1	262

Vårterminen 1881.

Klass	Gemensamma linien		Reallinien		Latinlinien			Summa		Totalsumma
	närv.	fråuv.	närv.	fråuv.	med grekiska	utan grekiska	frånvarande	närv.	fråuv.	
					närvarande					
1	23	—	—	—	—	—	—	23	—	23
2	38	—	—	—	—	—	—	38	—	38
3	36	—	—	—	—	—	—	36	—	36
4	—	—	17	—	—	23	—	40	—	40
5	—	—	13	—	—	24	—	37	—	37
6: 1	—	—	7	—	12	10	1	29	1	30
6: 2	—	—	7	—	5	7	—	19	—	19
7: 1	—	—	8	—	11	—	—	19	—	19
7: 2	—	—	7	—	8	5	—	20	—	20
Summa	97	—	59	—	36	69	1	261	1	262

Under höstterminen hafva af sjunde latinklassens lärjungar, hvilka läst grekiska, följande antal begagnat sig af undervisningen i

både engelska och hebreiska	2
engelska, men icke hebreiska	11
hebreiska, men icke engelska	2

Under höstterminen har följande antal lärjungar deltagit i nedan nämnda öfningar.

Klass och linie	Närvarande lärjungar	Lärjungar som deltagit i						
		Teckning		Sång	Instrumen- talmusik	Gymnastik- och vapen- öfningar enligt cirku- läret den 19 juni 1866	Särskilda mi- litäröfningar enligt cirku- läret den 23 mars 1870	
		obliga- toriskt	frivilligt					
1	25	25	—	25	1	19	—	
2	37	37	—	37	1	36	—	
3	37	37	—	37	—	33	—	
R. 4	17	17	—	12	3	15	—	
L. 4	22	—	10	11	3	20	—	
R. 5	14	14	—	4	1	11	—	
L. 5	24	—	7	11	1	20	—	
R. 6: 1	7	7	—	3	—	7	7	
L. 6: 1	20	10	—	8	3	18	20	
R. 6: 2	7	7	—	5	1	7	7	
L. 6: 2	12	7	—	6	—	8	12	
R. 7: 1	8	8	—	4	2	7	7	
L. 7: 1	11	—	—	7	3	6	11	
R. 7: 2	7	7	—	2	—	6	7	
L. 7: 2	13	5	—	3	1	11	11	
Summa för	Gemensam- ma linien	99	99	—	99	2	88	—
	Reallinien	60	60	—	30	7	53	28
	Latinlinien	102	22	17	46	11	83	54
Summa		261	181	17	175	20	224	82

Förhållandet med hemlexor samt den tid öfverläsningen af dessa upptagit är följande:

I klass 1 hemlexor dagligen öfverhufvud 2, öfverläsningstid $1\frac{1}{3}$ tim.

” 2	”	”	3,	”	$1\frac{1}{2}$ ”
” 3	”	”	3,	”	$1\frac{3}{4}$ ”
” R. 4	”	”	3,	”	$2\frac{1}{4}$ ”
” L. 4	”	”	3,	”	$2\frac{3}{4}$ ”
” R. 5	”	”	4,	”	$3\frac{1}{2}$ ”
” L. 5	”	”	4,	”	$3\frac{1}{2}$ ”
” R. 6: 1	”	”	4,	”	$3\frac{3}{4}$ ”
” L. 6: 1	”	”	4 à 5,	”	$4\frac{1}{4}$ ”
” R. 6: 2	”	”	4,	”	$3\frac{3}{4}$ ”
” L. 6: 2	”	”	4 à 5,	”	$4\frac{3}{4}$ ”
” R. 7: 1	”	”	4,	”	4 ”
” L. 7: 1	”	”	4,	”	$4\frac{3}{4}$ ”
” R. 7: 2	”	”	4,	”	4 ”
” L. 7: 2	”	”	4,	”	4 ”

I ofvanstående arbetstimmar är den tid, som åtgår till utarbetande af hemskrifpta icke upptagen. Härtill torde i hvarje vecka åtgå 1 tim. för klass 4, 2 tim. för klass 5 samt 4 tim. för klass. 6—7.

Angående lärjungarnes helsotillstånd m. m. har skolans läkare afgifvit följande uppgifter:

Tabellarisk uppgift öfver lärjungarnes kroppsbyggnad och allmänna helsotillstånd samt öfver antalet närsynta vårterminen 1880.

Klass	Antal lärjungar	Kroppsbyggnad			Allmänt helsotillstånd		Lidande af bleksot och blodbrist	Ofte besvärade af hudvårk	Ofte besvärade af näsblod	Ofte besvärade af andra åkommor, som kunna anses bero af skolans inflytelse	Närsynthetsgrad			Summa närsynta	Procent närsynta
		Medelålder	God	Medelmåttig	Svag	Godt					Mindre godt	Under 3 D.	3-6 D.		
7	30	19	27	2	1	24	6	3	—	—	6	1	—	7	—
6	43	18 ^{1/2}	36	3	2	36	7	3	1	1	8	—	—	8	—
5	35	16	34	1	—	31	4	—	2	—	4	1	1	6	—
4	43	15	33	7	3	36	7	4	1	3	6	—	—	6	—
3	35	14	28	6	1	32	3	4	1	3	1	—	—	1	—
2	35	13	28	4	3	31	4	4	3	3	1	—	—	1	—
1	29	11 ^{3/4}	20	3	6	26	3	3	3	—	2	—	—	2	—
Summa	250	—	206	28	16	216	34	21	11	12	28	2	1	31	—

Tabellarisk uppgift å antalet sjuke och sjukdomar bland lärjungarne vid Venersborgs läroverk vårterminen 1880.

Sjuka personer	Årstid										Summa	Anmärkning	
	Januari		Februari		Mars		April		Maj				
	Insjukn.	Döde	Insjukn.	Döde	Insjukn.	Döde	Insjukn.	Döde	Insjukn.	Döde			
Under 15 år	—	—	3	—	7	—	8	—	—	—	18	—	
15 år eller derutöfver ...	1	—	3	—	8	—	5	—	—	—	17	—	
Summa	1	—	6	—	15	—	13	—	—	—	35	—	
Sjukdomar:													
Strup- o. luftförskatarrh	—	—	3	—	10	—	4	—	—	—	17	—	
Lungsäcksinflammation .	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	
Lunginflammation	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	
Febril gastricism	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	3	—	
Akut magkatarrh	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	3	—	
Diarrhé	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	4	—	
Halsfluss	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	4	—	
Yttre skada	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
Hudsjukdom	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
Summa	1	—	6	—	15	—	13	—	—	—	35	—	

Tabellarisk uppgift öfver lärjungarnes kroppsbyggnad och allmänna helsotillstånd samt öfver antalet närsynta höstterminen 1880.

Klass	Antal lärjungar	Medelålder	Kroppsbyggnad			Allmänt helsotillstånd		Lidande af bleksot och blodbrist	Ofva besvarade af hufvudvärk	Ofva besvarade af näsblod	Andra åkommor, som kunna anses bero af skolans inflytelse	Närsynthetsgrad		Summa närsynta	Procent närsynta
			God	Medelmåttig	Svag	Godt	Mindre godt					Öfver 6 D.	3 6 D.		
7	39	19 ⁵ / ₆	34	2	3	31	8	1	—	—	—	—	—	—	—
6	46	18 ⁵ / ₉	41	4	1	41	5	—	—	—	—	—	—	—	—
5	38	15	32	5	1	31	7	—	1	—	—	—	—	—	—
4	39	14 ¹ / ₂	37	1	1	35	4	—	—	1	—	—	—	—	—
3	37	13	31	1	5	35	2	—	—	—	—	—	—	—	—
2	37	11 ³ / ₄	27	5	5	33	4	—	—	—	—	—	—	—	—
1	25	11 ¹ / ₄	21	4	—	23	2	—	—	1	—	—	—	—	—
Summa	261	—	223	22	16	229	32	3	1	3	—	—	—	—	—

Tabellarisk uppgift å antalet sjuke och sjukdomar bland lärjungarne vid Venersborgs läroverk höstterminen 1880.

Sjuka personer	Årstid								Summa		Anmärkning	
	Augusti		September		Oktober		November		December			
	Insjukn.	Döde	Insjukn.	Döde	Insjukn.	Döde	Insjukn.	Döde	Insjukn.	Döde		
Under 15 år	—	—	9	—	14	—	11	—	—	—	34	—
15 år eller derutöfver ...	—	—	3	—	8	—	3	—	4	—	18	—
Summa	—	—	12	—	22	—	14	—	4	—	52	—
Sjukdomar:												
Modifierade koppor	—	—	1	—	2	—	2	—	—	—	5	—
Kikhosta	—	—	1	—	2	—	2	—	—	—	5	—
Difterit	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Ögonsjukdom	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
Lymfkörtel-inflammation	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2	—
Strup- o. lufttröskatarrh	—	—	3	—	4	—	—	—	1	—	8	—
Halsfluss	—	—	2	—	11	—	6	—	—	—	19	—
Akut magkatarrh	—	—	1	—	1	—	1	—	1	—	4	—
Kronisk d:o	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Diarrhé	—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	4	—
Ledvrickning	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—
Summa	—	—	12	—	22	—	14	—	4	—	52	—

K. Bylund.

Följande tabeller visa antalet af under sist förlutna kalenderår inskrifna, flyttade och afgångna lärjungar.

Vårterminen 1880.

Klass och linie	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser						Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 1 februari (såväl när- som frånvarande)				Lärjungar afgångne från läroverket i nedannämnda klasser				
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer					från andra linjen	Övar i klassen från före- gående termin	Flyttade till klassen på grund af beslut		Inskrifne i läroverket under terminen	Summa	från terminens början till och med 1 januari	från och med 1 februari till terminens slut	Summa under nästföljande melantermin	Summa
	0	1	2	3	4			5 eller flera	vid föregå- ende termins slut						
1	—	—	—	—	—	—	24	—	—	6	30	—	—	3	3
2	—	6	21	—	1	—	33	—	1	2	36	—	—	1	1
3	—	5	24	1	5	—	30	—	3	3	36	—	—	5	5
R. 4	—	—	9	—	—	2	14	—	2	—	16	—	—	2	2
L. 4	—	3	9	—	1	—	26	—	—	1	27	—	—	3	3
R. 5	—	1	11	—	1	—	13	—	—	—	13	—	—	4	4
L. 5	—	—	19	—	1	—	22	—	—	—	22	—	—	5	5
R. 6: 1	—	—	4	—	1	—	7	—	—	—	7	—	—	2	2
L. 6: 1	—	—	12	—	—	—	15	—	—	1	16	—	1	1	2
R. 6: 2	—	—	5	—	—	—	10	—	—	—	10	—	—	2	2
L. 6: 2	—	—	6	—	1	—	11	—	—	—	11	—	—	—	—
R. 7: 1	—	—	6	—	1	—	7	—	—	—	7	—	—	—	—
L. 7: 1	—	—	7	—	1	—	14	—	—	—	14	—	—	1	1
R. 7: 2	—	—	4	—	2	—	3	—	—	—	3	—	2	—	2
L. 7: 2	—	—	10	—	—	—	6	—	—	—	6	—	6	—	6
Summa för															
Gemensam- ma linien	—	11	45	1	6	—	87	—	4	11	102	—	—	9	9
Reallinien	—	1	39	—	5	2	54	—	2	—	56	—	2	10	12
Latinlinien	—	3	63	—	4	—	94	—	—	2	96	—	7	10	17
Summa	—	15	147	1	15	—	235	—	6	13	254	—	9	29	38

Höstterminen 1880.

Klass och linie	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser						Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 15 september (såväl när- som frånvarande)				Lärjungar afgångne från läroverket i nedan nämnda klasser					
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal term ner					från andra linjen	Övar i klassen från före- gående termin	Flyttade till klassen på grund af beslut		Inskrivne i läroverket under terminen	Summa	från terminens början till och med 14 september	från och med 15 septem- ber till terminens slut	Summa under näst följande melantermin	Summa	
	0	1	2	3	4			5 eller flera	vid föregå- ende termin slut							vid höst- terminens början
1	—	—	—	—	—	—	—	—	25	25	—	—	—	—		
2	—	—	1	—	—	—	3	26	1	7	37	—	1	1		
3	—	—	—	—	—	—	4	31	—	2	37	—	1	1		
R. 4	1	—	2	—	—	1	1	9	4	3	17	—	—	—		
L. 4	—	1	2	—	—	1	3	13	4	2	22	—	—	—		
R. 5	—	—	—	—	—	—	2	12	—	—	14	—	1	1		
L. 5	—	—	3	—	—	—	2	17	3	2	24	—	—	—		
R. 6: 1	—	—	1	—	1	—	—	5	2	—	7	—	1	1		
L. 6: 1	—	—	3	—	—	—	2	12	3	4	21	—	—	—		
R. 6: 2	—	—	1	—	—	—	1	4	1	1	7	—	—	—		
L. 6: 2	—	—	3	—	2	—	—	7	4	1	12	1	—	1		
R. 7: 1	—	—	—	—	—	—	1	7	—	—	8	—	—	—		
L. 7: 1	—	—	3	—	—	—	—	8	3	—	11	—	—	—		
R. 7: 2	—	—	—	—	—	—	1	6	—	—	7	—	—	—		
L. 7: 2	—	—	3	—	—	—	—	10	3	—	13	—	—	—		
Summa för	Gemensam- ma linien	—	—	1	—	—	7	57	1	34	99	—	—	2	2	
	Reallinien	1	—	4	—	1	6	43	7	4	60	—	—	2	2	
	Latinlinien	—	1	17	—	2	1	7	67	20	9	103	1	—	1	
Summa	1	1	22	—	3	—	2	20	167	28	47	262	1	—	4	5

Af de 51 lärjungar, som under läsåret inskrifvits i läroverket, hafva 2 förut bevisat folkskola samt 15 annat elementarläroverk.

Den 21 och 22 maj 1880 aflades godkänd muntlig afgangsexamen af: O. H. Andersson, P. Pählgren, F. B. V. Liedberg, J. B. Wijkman, J. V. Nordström, J. J. E. Svedenborg, J. Damm, J. L. Almqvist.

I öfrigt hafva från början af vårterminen 1880 till samma tid 1881 följande lärjungar afgått från läroverket: Under vårterminen: Kl. L. 6: 1 A. G. Afzelius, bokhandel. Under sommarferierna: Kl. 1: F. J. Roos, annat läroverk, A. Magusson, K. M. Kindström. Kl. 2: G. Torbjörnsson, annat läroverk. Kl. 3: A. R. Sundelius, A. E. F. Roos, annat läroverk, O. H. Lundberg, O. G. Abrahamsson, A. Segerström. Kl. R. 4: J. F. Friberg, sjökrigsskolan, B. M. V. Hansson, annat läroverk. Kl. L. 4: T. Torbjörnsson, annat läroverk, J. Torbjörnsson, Th. Torbjörnsson. d.o. Kl. R. 5: I. A. Pettersson, J. Johansson, K. P. Karlsson, H. N. Kihlgren. Kl. L. 5: K. O. G. Fock, A. Persson, L. V. Norén, M. V. Andersson, K. E. K. Vallander. Kl. R. 6: 1: O. V. Petterson, J. O. Vallander. Kl. L. 6: 1: A. Jerdén. Kl. R. 6: 2: A. A. Ehrengranat, E. A. Nilsson. Kl. L. 7: 1: K. A. Fock. Under höstterminen: Kl. L. 6: 2: H.

Hjorth. Under vinterferierna: Kl. 2: J. A. Forslund. Kl. 3: T. J. Freudenthal. Kl. R. 5: J. H. Evers. Kl. R. 6: 1: B. H. K. D. Fernblad.

Stipendier och premier utdelas endast vid vårterminens slut. Beloppet af stipendii-medel, som vid årsexamen 1880 utdelades, var 425 kr. 91 öre, af premiimedel 272 kr. 75 öre.

Under höstterminen voro 40 lärjungar befriade från afgift till både materielkassan och byggnadsfonden samt från afgift till den senare men ej till den förra 37. Under vårterminen hafva 43 lärjungar befriats från afgift till båda kassorna samt från afgift till den senare men ej till den förra 37.

Till ljus- och ved-kassan har hvarje lärjunge under höstterminen betalt 3, under vårterminen 4 kronor.

D. Undervisningsmateriel.

Sedan förra redogörelsens utgifvande har inköpts: för undervisningen i kemi: ett glasblåsarebord jemte blåsapparat. En agatmortel samt diverse skålar, rör, burkar och kolfvar.

För undervisningen i teckning: en sats klotsar.

För undervisningen i militärofvingar: 2:ne salongsgevär samt 12 floretter.

För naturhistoriska samlingarne: 3 st. däggdjur samt 15 st. foglar, alla uppstoppade af konservatoru G. Kolthoff.

För undervisningen i fysik: Königs manometriska glaskapsel med roterande spegel, ett par stämgaflar på resonanslådor, Bells telefon, Spegelsextant, Leslies differentialtermometer, Termometer med kulan omgifven af vatten, Kryofor, Ebonitstaf, 4 st. zinkskifvor, 4 st. kol-skifvor, Apparat för en ströms rotation under inflytande af en annan, d:o d:o omkring en magnet, Bertrams galvanometer med lösa ramar dertill, Nobilis termostapel, 1 större elektromagnet med stativ.

Gåfvor sedan förra redogörelsens utgifvande.

Af Ecklesiastik-Departementet: Cronholm, 30-åriga kriget, del. 2., h. 1. Meddelanden från svenska riksarkivet, h. 4. Linnström, Svenskt boklexikon, h. 17—26.

„ Svenska akademien: Minnespenning öfver Adolf Lindblad.

„ Vetenskapsakademien: Medaljer öfver J. Hallenberg, Elias Fries samt Vegaexpeditionen.

„ Civil-Departementet: Karta öfver Vesterbottens län af Kjellerstedt.

„ Lektor K. F. Rådberg: 3 st. planscher.

„ Major K. Nycander: 5 st. mynt.

„ Fru L. Mankell: Medaljer öfver B. von Beskow och P. Frigel.

„ Herr A. Ericsson: Ett matkärl, ett mjölkkärl, 1 slef, 1 tratt, 1 tång, 1 ring, 1 spjut från Damaralandet; 2 hackor, 2 dryckeskannor, 2 musikinstrument, 16 armband, 3 knifvar, 4 snusdosor, 1 snussked, 1 sked, 7 pilspetsar, 3 klubbor, 8 korgar, 1 bäge, diverse pilar, af hvilka en del förgiftade, 2 spjut, från Owambolandet.

„ Herr Axel Wedberg, 1 elefantfot, 2 elefanttänder, 2 strutsägg, 1 spjut, diverse pilar, 4 halsband, 2 pipor, 3 snusdosor, 1 hundt taggar af piggsvin, 1 yxa, 1 tobakspung, 1 tobaksrulle, korn, som begagnas till föda, från Owambolandet; 2 snäckor, 2 sjöborrar, 1 korg från Zululandet.

„ Studeranden G. Axelson: en tysk sångbok.

„ „ G. H. Magnusson: en forntida slipsten.

„ „ R. Dafgård: en stenysa.

„ „ F. H. Luttropp: en sparfuggla.

„ „ L. P. Afzelius: en alfogel.

E. Läroverksbyggnader och inredningsmateriel.

Ingen förändring sedan förra redogörelsen.

F. Ekonomiska förhållanden.

Nedan nämnda kassors ställning under året har varit följande:

Kassans rubrik	D e b e t				K r e d i t			
	Behållning vid årets början	Summa inkomster	Skuld vid årets slut	Summa	Skuld vid årets början	Summa utgifter	Behåll- ning vid årets slut	Summa
Byggnadsfonden	—	1740,00	—	1740,00	—	1740,00	—	1740,00
Ljus- och vedkassan...	761,38	1958,50	—	2719,88	—	2329,21	390,67	2719,88
Bibl. o. materielkassan	4438,97	2509,11	—	6948,08	—	1936,62	5011,46	6948,08
Premie- o. fattigkassan	92,54	273,00	—	365,54	—	272,45	93,09	365,54

Under sistförflutna kalenderår har åtgått för underhåll och tillökning af boksamlingen 252,00, af den öfriga undervisningsmaterielen 382,20 samt af inredningsmaterielen 389,49 kronor.

För räntan af Salmeniska donationen ha under året inköpts 3 ex. af Berndtssons Svensk-franska lexikon.

G. Examina och terminsafslutning.

Den 21 och 22 maj förlidet år förrättades med 8 läroverkets lärjungar samt 2:ne privatister muntlig afgangsexamen i närvaro af herrar professoren F. W. Häggström och akademieadjunkten V. v. Zeipel såsom censorer, samt herrar kyrkoherden H. E. Wästberg, landskamreraren J. M. Ryding och auditören G. Sandberg såsom vittnen. Alla de examinerade förklarades mogne.

I den skriftliga afgangsexamen under innevarande termin hafva 20 läroverkets lärjungar deltagit och alla godkänts.

Den 20 sistlidne december hölls terminsexamen med läroverkets 5 lägre klasser. Års-examen kommer att hållas den 1 och 2 juni och hafva följande herrar inbjudits att såsom vittnen öfvervara densamma: öfversten och riddaren E. Elers, kammarherren och riddaren C. E. C. Kuylenstjerna, landskamreraren och riddaren J. M. Ryding, landssekreteraren och riddaren M. Zachrison, kyrkoherden, fil. dokt. H. E. Wästberg, bankdirektören, fil. dokt. L. J. Wersander. Första dagen examineras i undervisningsämnena kl. 9—12, $\frac{1}{2}5 - \frac{1}{2}6$. Kl. 12 hålles examen i sång och musik, kl. $\frac{1}{2}5 - \frac{1}{2}6$ förevisas lärjungarnes arbeten i teckning, kl. $\frac{1}{2}6$ sker uppvisning i gymnastik och vapenöfningar. Andra dagen examineras kl. $\frac{1}{2}9 - 11$. Kl. $11\frac{1}{4}$ kommer flyttning att afkunnas och ungdomen att hemförlofvas, hvarefter premier och stipendier utdelas.

Till öfvervarande af förestående examen och terminsafslutning inbjuder jag vördsamt lärjungarnes föräldrar och målsmän samt alla bildningens vänner.

Nästa termin börjas den 25 nästkommande augusti kl 12 på dagen.

Venersborg i maj 1881.

G. TH. BERGMAN.

Lägre femklassiga allmänna läroverket i Borås.

A. Undervisningen.

1. *Höstterminen* började den 26 augusti och afslutades med offentlig examen den 22 december. *Vårterminen*, som började den 21 januari, kommer att afslutas den 2 juni.

2. Gemensam bön har blifvit förrättad hvarje dag från kl. $\frac{3}{4}$ till 7, hvarefter undervisningen börjat och fortgått till kl. 9. Vidare har undervisats från kl. 11 till kl. 1 alla dagar samt från kl. 3 till 5 måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar. Öfningarne hafva försiggått på de tider, som för hvarje särskildt öfningsämne härunder finnes upptaget.

3. Antalet lärotimmar i veckan, under hvilka undervisning af särskilda lärare meddelats i hvarje klass, har varit följande:

Höstterminen.

Klass och linie	Lärjungarnes antal	Kollega Wennergren undervisat timmar	Kollega Thorin undervisat timmar	t. f. Rektor Rosén undervisat timmar	Kollega Nyberg undervisat timmar	t. f. Kollega Segerqvist undervisat timmar	t. f. Kollega Essén undervisat timmar	Summa timmar
1	15	—	—	—	—	14	10	24
2	21	3	—	—	19	—	7	29
3	19	3	1	10	—	7	7	28
4	11	2	5	9	—	4	2	22
4 R.	(5)	7	—	—	—	—	—	7
4 L.	(6)	—	8	—	—	—	—	8
5	(12)	2	5	3	7	3	2	22
5 R.	(11)	7	—	—	—	—	—	7
5 L.	(1)	—	8	—	—	—	—	8
Summa	78	24	27	22	26	28	28	155

Vårterminen.

Klass och linie	Lärjungarnes antal	t. f. Rektor Wennergren undervisat timmar	Kollega Thorin undervisat timmar	Kollega Nyberg undervisat timmar	t. f. Kollega Segerqvist undervisat timmar	t. f. Kollega Essén undervisat timmar	t. f. Kollega Falk undervisat timmar	Summa timmar
1	15	—	—	—	14	10	—	24
2	21	2	—	19	—	7	1	29
3	20	2	1	—	7	7	11	28
4	10	2	5	—	4	2	9	22
4 R.	(4)	7	—	—	—	—	—	7
4 L.	(6)	—	8	—	—	—	—	8
5	13	2	5	7	3	2	3	22
5 R.	(12)	7	—	—	—	—	—	7
5 L.	(1)	—	8	—	—	—	—	8
Summa	79	22	27	26	28	28	24	155

4. Begagnade läro- och läseböcker i

- Kristendom:* Katekes, Hübners lärobok i bibl. historia, Corneli kyrkohistoria samt Brodés öfversigt af de bibliska böckernas innehåll;
- Modersmålet:* Sundéns lärobok, läsebok för folkskolan, läsebok af Bjursten och läsebok af Sundén och Modin;
- Latinska språket:* Gram. af Ellendt-Seyffert, elementarbok af Törneblad samt Cornelius Nepos;
- Tyska språket:* Språklära och elementarbok af E. G. Calwagen, elementarbok af Mathesius, Schillers Geschichte des 30-jährigen Krieges och Wilhelm Tell;
- Engelska språket:* Gram. af Sundstén, Oldes uttalslära, Sundsténs elementarbok och W. Irvings Columbus;
- Franska språket:* Gram. och läsebok af Carlberg;
- Matematik:* läroböcker af v. Zweigbergk i aritmetik, af Wiemer i algebra samt af Bergius och Euclides i geometri;
- Naturlära:* läroböcker af Celandér i naturlära, af Arrhenius i botanik, af Lyttkens i zoologi, af Stewart i fysik, af Roscoe i kemi och af Lockyer i astronomi;
- Historia:* svensk historia af Odhner och allmän af Pallin.
- Geografi:* lärobok af Sörenson.

Genomgångna lärokurser.

Första klassen.

- Kristendom:* biblisk historia, gamla testamentets; katekes, första hufvudstycket; bibelläsning och valda psalmer. 3 timmar i veckan.
- Modersmålet:* det viktigaste af formläran; öfning att med egna ord återgifva upplästa stycken; öfning i satsbildning och rättstafning. 5 timmar i veckan.
- Tyska språket:* 52 stycken af Mathesii elementarbok samt af formläran det, som dessa stycken förutsätta, jemte öfningar att särskilja de enkla satsernas hufvuddelar. 6 timmar i veckan.
- Matematik:* de fyra räknesätten i hela tal och sorter, jemte öfning att använda decimaler; hufvudräkning. 4 timmar i veckan.
- Naturlära:* kap. 12 af Celanders lärobok samt undersökning af lefvande växter. 2 timmar i veckan.
- Historia:* det viktigaste af fäderneslandets till nyare tidens början. 2 timmar i veckan.
- Geografi:* det allmännaste om verldsdelarne, fäderneslandets samt af Europas fysiska och politiska till Centraleuropa. 2 timmar i veckan.

Andra klassen.

- Kristendom:* biblisk historia, nya testamentets; katekes, andra hufvudstycket; bibelläsning och valda psalmer. 3 timmar i veckan.
- Modersmålet:* det hufvudsakligaste af formläran; öfning i att med egna ord återgifva upplästa stycken; satsbildnings-, rättskrifnings- och interpunktionsöfningar. 6 timmar i veckan.
- Tyska språket:* det allmännaste af formläran; fortsättning af Mathesii elementarbok från och med stycket 51 till afdelningens slut samt 6 stycken på andra afdelningen; öfning att skilja ordklasserna och de enkla satsernas hufvuddelar samt lättare former af de sammansatta satserna. 7 timmar i veckan.
- Matematik:* aritmetik, de fyra räknesätten i vanliga och decimalbråk med tillämpning på sorter, hufvudräkning. 3 timmar i veckan. Geometri, åskådningslära och enkla geometriska satser. 2 timmar i veckan.

Naturlära: djurrikets hufvudafdelningar och viktigaste klasser samt det allmännaste om växterna; exkursioner. 2 timmar i veckan.

Historia: fortsättning af fäderneslandets till Carl XII:s död. 2 timmar i veckan.

Geografi: Europas fysiska och politiska fortsatt och avslutad. 3 timmar i veckan.

Tredje klassen.

Kristendom: rep. af bibliska historien; katekes, tredje, fjerde och femte hufvudstyckena; bibelläsning och psalmer. 3 timmar i veckan.

Modersmålet: hela formläran och det hufvudsakligaste af satsläran; rättskrifnings- och interpunktionsöfningar; välläsning jemte smärre uppsatser på lärorummet. 6 timmar i veckan.

Tyska språket: formläran; andra afdelningen af Calwagens elementarbok; extemporalier och skriföfningar på lärorummet. 7 timmar i veckan.

Matematik: aritmetik, tillämpning af de genomgångna kurserna på regula de tri och intresse, 3 timmar i veckan; geometri, åskådninglära samt geometriska satser i 1:sta boken af Euclides. 2 timmar i veckan.

Naturlära: första och andra afdelningen af Lyttkens naturlära; Arrhenii mindre lärobok; undersökning och insamling af lefvande växter; exkursioner. 2 timmar i veckan.

Historia: fäderneslandets avslutad och repeterad. 3 timmar i veckan.

Geografi: rep. af Europas samt det allmännaste af de främmande verldsdelarnes fysiska och politiska. 2 timmar i veckan.

Fjerde klassen.

Kristendom: bibelläsning, katekisation samt böckernas i gamla testamentet innehåll och historia. 2 timmar i veckan.

Modersmålet: form- och satslära samt rättstafningsöfningar och satsupplösning; läsning af valda prosaiska och poetiska stycken jemte underrättelse om författarne och nödiga upplysningar ur versläran; hvarannan vecka en uppsats på lärorummet eller en översättning från tyska språket på tid utom lärotimmarne. 4 timmar i veckan.

Latinska språket: formläran samt behöfliga delar af syntaxen, muntligt meddelade; från början och till och med 54:de stycket af andra afdelningen i elementarboken. 8 timmar i veckan.

Engelska språket: uttalsöfningar, formläran samt läsöfningarne i elementarboken; vokabel-läsning. 7 timmar i veckan.

Tyska språket: rep. af formläran, det viktigaste af syntaxen; från andra boken i Schillers Gesch. des 30-jähr. Krieges och till sidan 103; extemporalier. Ett hemtema hvarannan vecka. 4 timmar i veckan.

Matematik: algebra, läran om hela tal och bråk samt 1:sta gradens eqvationer med en obekant; geometri, 1:sta, 2:dra och en del af 3:dje boken af Euclides; aritmetiska öfningar. 5 timmar i veckan, hvaraf 2 användts till algebra, 2 till geometri och 1 till aritmetik.

Naturlära: de första elementen af fysik och kemi; kort öfersigt af djur- och växtriket; exkursioner. 2 timmar i veckan.

Historia: allmän, gamla och medeltidens. 3 timmar i veckan.

Geografi: Europas utförligare. 2 timmar i veckan.

Femte klassen.

- Kristendom:* bibelläsning och katekisation; böckernas i nya testamentet innehåll och historia; 1:sta och 2:dra perioden af kyrkohistorien. 2 timmar i veckan.
- Modersmålet:* rep. af form- och satslära; läsning af valda poetiska och prosaiska stycken af olika författare samt rättstafningsöfningar med satsanalys; öfningar i disposition af lättare ämnen; en uppsats i hemmet hvarannan vecka. 3 timmar i veckan.
- Latinska språket:* fortsättning och rep. af formläran, det viktigaste af syntaxen; extemporalier; från och med Miltiades till och med Alcibiades i Cornelius Nepos. 8 timmar i veckan.
- Engelska språket:* rep. af formläran samt det hufvudsakliga af syntaxen; extemporalier; 18 kap. af Irvings Columbus. 7 timmar i veckan, hvaraf 1 blifvit använd till skriföfningar på lärorummet.
- Tyska språket:* rep. af formlära och syntax; 36 sidor af Schillers Gesch. des 30-jähr. Krieges och från början till 3:dje akten af Wilhelm Tell; ett hemtema hvarannan vecka. 3 timmar i veckan.
- Franska språket:* uttalslära, det viktigaste af formläran; vokabelläsning; 70 stycken i läseboken. 3 timmar i veckan.
- Matematik:* algebra, rep. af det förut lästa, 1:sta gradens eqvationer med en och flere obekanta och 2:dra gradens eqvationer med en obekant, problem; geometri, 3:dje och 4:de boken af Euclides; aritmetiska öfningar. 5 timmar i veckan, hvaraf 2 användts till algebra, 2 till geometri och 1 till aritmetik.
- Naturlära:* utförligare öfersigt af djur- och växtriket, läran om jorden samt det allmännaste om vårt planetsystem och himlakropparne; exkursioner. 2 timmar i veckan.
- Historia:* allmän, den nyare till och med franska revolutionen jemte rep. af den gamla; rep. af fäderneslandets samt grunddragen af Norges och Danmarks. 3 timmar i veckan.
- Geografi:* rep. af det förut lästa. 1 timme i veckan.

5. Vid läsårets början antogs i 3:dje, 4:de och 5:te klassen Tysk språklära och elementarbok af Calwagen i stället för af Lyth och i 5:te klassen fransk elementarbok af Carlberg i stället för af Olde samt läsebok af Sundén och Modin i modersmålet för de 3 öfversta klasserna.

6. Undervisning i *välskrifning* har meddelats 2 timmar i 1:sta och 1 timme i 2:dra klassen i veckan.

7. Undervisning i *teckning* har meddelats från kl. 8 till kl. 9 hvarje dag i veckan utom onsdag samt emellan kl. 3 och kl. 4 hvarje torsdags eftermiddag.

Läroböcker och undervisningsmateriel: Stuhlmans lärobok i frihandsteckning, geometrisk konstruktions- och projektionslära af Pasch, Wohliens och Stuhlmans väggplanscher samt den sednares gipser för konturteckning. 1:sta klassen har öfvats i frihandsteckning från läroboken början till fig. 18 af ytmönster. 1 timme i veckan. 2:dra klassen har genomgått halfva den stigmografiska kursen. 1 timme i veckan. 3:dje klassen har börjat med de Wohlienska väggplanschererna och fortgått efter hvars och ens förmåga, hvarvid de fleste hunnit genomgå äfven de Stuhlmanuska väggtaflorna. 2 timmar i veckan. 4:de klassen har genomgått båda kurserna med väggtaflor. 2 timmar i veckan. 5:te klassen har avslutat kurserna med väggtaflor och ritat en del gipser. 2 timmar i veckan.

Dessutom hafva klasserna 4 och 5 gemensamt genomgått en mindre kurs i geometrisk konstruktions- och projektionslära efter läroboken. 1 timme i veckan.

8. Undervisning i *sång* har meddelats från kl. $\frac{1}{2}$ 11 till kl. 11 hvarje dag i veckan samt dessutom 1 timme hvarje onsdags och lördags eftermiddag. 1:sta klassen har öfvats i det hufvudsakligaste af musikens teori, i tonträffning, i mindre öfningsstycken efter Nordblom och Cronhamn samt i choralsång, 1 timme i veckan; 2:dra och 3:dje klassen i tonträffning inom hvarje särskild tonart, i enstämmiga öfningsstycken samt i choralsång, 1 timme i veckan hvarje klass, och 4:de och 5:te klassen i tre- och fyrstämmiga sånger samt i choralsång, dels i afdelningar och dels gemensamt, 2 timmar i veckan.

9. Undervisning i *gymnastik* och *vapenöfningar* under år 1880 har meddelats från kl. 1 till kl. $\frac{1}{2}$ 2 alla dagar och från kl. 5 till kl. $\frac{1}{2}$ 6 två dagar i veckan. I afseende på lärjungarnes *antal* och *fördelning* meddelas, att antalet under vårterminen var 92, hvaraf 36 voro öfver och 56 under 15 år, samt under höstterminen 78, hvaraf 22 voro öfver och 56 under 15 år. På läkares tillstyrkan hafva 4 lärjungar under vårterminen och 6 under höstterminen icke deltagit i öfningarne af följande orsaker:

Vårterminen.

Lärjungarnes ålder	Sjukdomar i urin- och könsorganerna	Bräck	Allmän svaghet	Summa	Hela antalet närvarande lärjungar
Öfver 15 år .	1	1	1	3	56
Under 15 år .	—	—	1	1	36
Summa	1	1	2	4	92

Höstterminen.

Lärjungarnes ålder	Sjukdomar i urin- och könsorganerna	I rörelseorganerna	Allmän svaghet	Summa	Hela antalet närvarande lärjungar
Öfver 15 år .	2	1	1	4	56
Under 15 år .	—	—	2	2	22
Summa	2	1	3	6	78

De lärjungar, som uppnått 15 år och deltagit i gymnastiköfningarne, hafva äfven deltagit i vapenöfningarne. De i gymnastiköfningarne deltagande lärjungarne hafva varit indelade i 4 afdelningar, hvarje afdelning anförd af en afdelningschef; och var antalet under vårterminen i 1:sta afdelningen 24, i 2:dra 20, i 3:dje 22 och i 4:de 22 samt under höstterminen i 1:sta afdelningen 20, i 2:dra 18, i 3:dje 18 och i 4:de 16.

I afseende på *öfningstider* meddelas, att $\frac{1}{4}$ timme egnats åt gymnastik utan redskap och $\frac{1}{4}$ timme med redskap. Fria öfningar och lekar på läroverkets lekplats hafva försiggått under 10 minuters uppehåll emellan på hvarandra följande lärotimmar.

Vapenöfningar, bestående i marscher och manövrer, hafva anstälts omväxlande med gymnastiköfningarne, hvarjemte de äldre lärjungarne varit särskildt 1 timme sysselsatte med gevärsexercis. Då väderleken det tillåtit, hafva öfningarne försiggått i fria luften på läroverkets lekplats. Under året hafva öfningarne varit instälde 8 timmar dels för botaniska exkursioner och dels för att bereda lärjungarne tillfälle till rörelse i fria luften.

Öfningarnes inflytande på lärjungarne har i alla afseenden visat sig mycket godt.

B. Lärarne.

10. Lärarnes tjänsteåligganden under *höstterminen* hafva för hvarje vecka varit följande:

Kollega *Sv. P. Wennergren* har undervisat klass. 2—5 i kristendom 10 timmar och klass. 4 och 5 (R.) i engelska 14 timmar, tillsammans 24 timmar.

Kollega *A. Thorin* klass. 4 och 5 i matematik 10 timmar, klass. 4 och 5 (L.) i latin 16 timmar och klass. 3 i aritmetik (rep.) 1 timme, tillsammans 27 timmar.

t. f. Rektor, fil. dokt. *J. A. Rosén* klass. 3—5 i tyska 14 timmar, klass. 4 i historia och geografi 5 timmar och klass. 3 i historia 3 timmar, tillsammans 22 timmar.

Kollega *J. A. Nyberg* klass. 2 i modersmålet 6 timmar, i tyska 7 timmar, i historia och geografi 5 timmar och i välskrifning 1 timme; klass. 5 i franska 3 timmar och i historia och geografi 4 timmar, tillsammans 26 timmar, samt rättat de utom lärotimmarne föreskrifne uppsatserna i tyska i klass 5.

t. f. Kollega, fil. kand. *P. E. F. Segerqvist* klass. 3—5 i modersmålet 13 timmar, klass. 1 i kristendom 3 timmar, i tyska 6 timmar och i modersmålet 5 timmar samt klass 3 i geografi (rep.) 1 timme, tillsammans 28 timmar. Rättat de utom lärotimmarne föreskrifne skriftlige uppsatserna i modersmålet i klass. 4 och 5.

t. f. Kollega, ingenjören *A. W. Essén* klass. 1—3 i matematik 13 timmar; klass. 1—5 i naturlära 10 timmar; kl. 3 i geografi 1 timme och kl. 1 i historia och geografi 4 timmar, tillsammans 28 timmar, samt rättat de utom lärotimmarne föreskrifne skriftlige uppsatserna i tyska i klass 4.

Under *vårterminen* hafva lärarnes tjänsteåligganden varit följande:

t. f. Rektor *Sv. P. Wennergren* har undervisat klass. 2—5 i kristendom 8 timmar och klass. 4 och 5 i engelska (R.) 14 timmar, tillsammans 22 timmar.

Kollega *A. Thorin* lika med *höstterminen*.

Kollega *J. A. Nyberg* lika med *höstterminen* utom rättelserna af uppsatserna i 5:te kl.

t. f. Kollega *P. E. F. Segerqvist* lika med *höstterminen*.

t. f. Kollega *A. W. Essén* lika med *höstterminen*.

t. f. Kollega, s. m. kandid. *F. W. Falk* klass. 3—5 i tyska 14 timmar; klass 4 i historia och geografi 5 timmar; klass 3 i historia 3 timmar och klass. 1 och 2 i kristendom (biblisk hist.) 2 timmar, tillsammans 24 timmar. Rättat de utom lärotimmarne föreskrifne uppsatserna i tyska i klass 5.

11. Rektorn, R. N. O., fil. dokt. A. G. Hollander och kollega L. A. W. Schoug hafva under hela läsåret åtnjutit tjänstledighet för sjukdom.

12. Under *höstterminen* har kollega J. A. Rosén haft förordnande att sköta tjänstledige rektorn m. m. A. G. Hollanders embets- och tjänsteåligganden, fil. kand. P. E. F. Segerqvist och ingenjören A. W. Essén att sköta, den förre kollega L. A. W. Schougs och den sednare t. f. rektorn J. A. Roséns tjänsteåligganden.

Under *vårterminen* har kollega Sv. P. Wennergren förordnande att sköta tjänstledige rektorn m. m. A. G. Hollanders embets- och tjänsteåligganden, s. m. kandid. F. W. Falk och fil. kand. P. E. F. Segerqvist att sköta, den förre t. f. rektorn Sv. P. Wennergrens och den sednare kollega L. A. W. Schougs tjänsteåligganden, hvarjenste ingenjören A. W. Essén har förordnande att sköta den efter afidne kollega J. A. Rosén lediga kollegatjensten.

Af statsmedel har P. E. F. Segerqvist uppburit i arvode 544 kronor och 87 öre och A. W. Essén 538 kronor och 10 öre.

Tillägg: Under *vårterminen* 1880 uppbär t. f. kollega J. P. Liljestrand af statsmedel i arvode 666 kronor och 67 öre och t. f. kollega P. E. F. Segerqvist 641 kronor och 2 öre.

14. En ordinarie lärareplats vid läroverket är ledig efter kollegan J. A. Rosén, som afled den 30 december 1880.

C. **Lärjungarne.**15. *Lärjungarnes antal höstterminen 1880.*

Klass	Gemensamma linien		Reallinien		Latinlinien		Summa		Totalsumma
	närv.	frånv.	närv.	frånv.	närv.	frånv.	närv.	frånv.	
1	15	—	—	—	—	—	15	—	15
2	21	—	—	—	—	—	21	—	21
3	19	—	—	—	—	—	19	—	19
4	—	—	5	—	6	—	11	—	11
5	—	—	11	—	1	—	12	—	12
Summa	55	—	16	—	8	—	78	—	78

Lärjungarnes antal vårterminen 1881.

Klass	Gemensamma linien		Reallinien		Latinlinien		Summa		Totalsumma
	närv.	frånv.	närv.	frånv.	närv.	frånv.	närv.	frånv.	
1	15	—	—	—	—	—	15	—	15
2	21	—	—	—	—	—	21	—	21
3	20	—	—	—	—	—	20	—	20
4	—	—	3	1	5	1	8	2	10
5	—	—	12	—	1	—	13	—	13
Summa	56	—	15	1	6	1	77	2	79

19. Uppgift på antalet lärjungar, som deltagit i nedannämnde öfningar höstterminen 1880.

Klass och linie	Närvarande lärjungar	Lärjungar som deltagit i				
		Teckning		Sång	Gymnastik- och vapenöfningar	
		obligatorisk	frivillig			
1	15	15	—	15	15	
2	21	21	—	21	19	
3	19	19	—	19	18	
R. 4	5	5	—	4	5	
L. 4	6	—	—	6	6	
R. 5	11	11	—	7	9	
L. 5	1	—	—	—	—	
Summa för	Gemensamma linien	55	55	—	55	52
	Reallinien	16	16	—	11	14
	Latinlinien	7	—	—	6	6
Summa	78	71	—	72	72	

20. Hemlexor genomgås förut i skolan, och torde deras öfverläsning i hemmet för lärjungar af medelmåttiga anlag upptaga i 1:ste klassen 1, i 2:dre och 3:dje klassen 2 samt i 4:de och 5:te klassen omkring 3 timmar dagligen.

I tre ämnen hafva i allmänhet hemlexor blifvit för hvarje dag föresatta lärjungarne.

21. Lärjungarnes helsotillstånd har varit mycket godt.

22. Uppgift om antalet inskrifne, inom läroverket flyttade och från läroverket afgångne lärjungar.
Vårterminen 1880.

Klass och linie	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser					Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 1 februari (såväl när- som frånvarande)				Lärjungar afgångne från läroverket i nedannämnda klasser					
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer				från andra linien	Övar i klassen från före- gående termin	Flyttade till klassen på grund af beslut	Inskrifne i läroverket under termen	Summa	från terminens början till och med 31 januari	från och med 1 februari till terminens slut	under nästföljande mellantermin	Summa		
	0	1	2	3										4	
1	—	—	—	—	—	31	—	—	31	—	—	3	3		
2	—	—	15	—	—	21	—	—	21	—	1	—	1		
3	—	—	17	—	—	12	—	1	13	—	—	—	—		
R. 4	—	1	7	—	1	16	—	—	16	—	1	4	5		
L. 4	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—	1	1		
R. 5	—	—	9	—	1	6	—	1	7	—	—	6	6		
L. 5	—	—	1	—	1	2	—	—	2	—	—	3	3		
Summa för	Gemensam- ma linien	—	—	32	—	—	64	—	1	65	—	1	3	4	
	Reallinien	—	1	16	—	2	22	—	1	23	—	1	10	11	
	Latinlinien	—	—	1	—	1	4	—	—	4	—	—	4	4	
Summa	—	1	49	—	3	1	90	—	1	1	92	—	2	17	19

Höstterminen 1880.

Klass och linie	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser					Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 15 september (såväl när- som frånvarande)				Lärjungar afgångne från läroverket i nedan nämnda klasser			
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer				från andra linien	Övar i klassen från före- gående termin	Flyttade till klassen på grund af beslut	Inskrifne i läroverket under termen	Summa	från terminens början till och med 14 september	från och med 15 septem- ber till terminens slut	under näst följande mellantermin	Summa
	0	1	2	3									
1	—	—	—	—	—	9	—	—	15	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	2	14	4	21	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	1	16	2	19	—	—	—	—
R. 4	—	—	—	—	—	—	3	2	5	—	—	—	—
L. 4	—	—	—	—	—	—	6	—	6	—	—	—	—
R. 5	—	—	—	—	—	—	8	3	11	—	—	—	—
L. 5	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—
Summa för	Gemensam- ma linien	—	—	—	—	12	30	6	7	55	—	—	—
	Reallinien	—	—	—	—	—	11	5	16	—	—	—	—
	Latinlinien	—	—	—	—	—	7	—	7	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	—	12	48	11	7	78	—	—	—

23. Af de under läsåret inskrifne lärjungar hafva alla (7) förut bevisat folkskola.
25. Vid *vårterminens* slut 1880 afgingo 5 lärjungar till h. allmänt läroverk efter att hafva aflagt godkänd afgangsexamen för inträde i 6:te klassen. För öfrigt hafva under påföljande mellantermin från läroverket afgått: 4 lärjungar från 5:te klassen, hvaraf 1 till handelsinstitut, 1 till tekniska skolan i Borås och 2 utan anmälan; 5 från 4:de klassen, hvaraf 1 till h. allmänna läroverket i Göteborg, 1 till Chalmerska slöjdskolan i Göteborg, 1 i handel och 2 utan anmälan; 3 från 1:ste klassen utan anmälan. Under terminen har 1 lärjunge från 4:de klassen afgått till läroverk i Stockholm och 1 lärjunge i andra klassen afidit. Summa 19.

Under och efter *höstterminen* har ingen lärjunge afgått från läroverket.

26. Under år 1880 hafva till lärjungarne utdelats:

Stipendier till ett belopp af kronor 115,00.

Premier " " " " " 147,50.

Fattigmedel " " " " " 37,50.

27. Under *höstterminen* hafva 28 lärjungar varit befriade från afgift till materialkassan och byggnadsfonden; 8 från afgift till materialkassan och 10 till byggnadsfonden.

Under *vårterminen* hafva 31 lärjungar varit befriade från afgift till materialkassan och byggnadsfonden; 8 från afgift till materialkassan och 9 från byggnadsfonden.

D. Undervisningsmateriel.

28. Den boksamling, som är afsedd till utlåning åt obemedlade lärjungar, har under året ökats med några läro- och läseböcker.

Läroverkets bibliotek har under året blifvit något tillökt.

E. Läroverksbyggnader och inredningsmateriel.

29. Skol- och gymnastiklokalerna hafva under året undergått en större reparation så väl in- som utvändigt. Tvänne rum hafva blifvit sammanslagna till ett, som nu användes till ritsal.

I afseende på inredningsmaterielen har den ändring under året skett, att lärjungarnes sittplatser, som förut varit ordnade omkring bord, nu utgöras af sittplatser med pulpeter 1 à 1. För öfrigt äro nya och ändamålsenliga taflor anskaffade.

F. Ekonomiska förhållanden.

31. Nedannämnde kassors ställning under året 1880 har varit följande:

Kassans rubrik	D e b e t				K r e d i t		
	Behållning vid årets början	Summa inkomster	Skuld vid årets slut	Summa	Summa utgifter	Behållning vid årets slut	Summa
Byggnadsfonden	5340,22	671,44	—	6011,66	3518,24	2493,42	6011,66
Ljus- och vedkassan	279,06	468,56	—	747,56	315,37	432,19	747,56
Biblioteks- och materialkassan	1084,61	446,75	332,50	1863,86	1863,86	—	1863,86
Premie och fattigkassan	272,05	185,96	—	458,01	185,00	273,01	458,01

32. Uppgift om de belopp, som under år 1880 utgått för underhåll och tillökning af
a) den allmänna boksamlingen	kronor	73,43,
b) den öfriga undervisningsmaterielen	„	43,20,
c) boksamlingen för utlåning	„	60,43,
d) inredningsmaterielen	„	1644,96.

G. **Examina och terminsafslutning.**

I närvaro af läroverkets inspektor, herr provincialläkaren och riddaren doktor A. Charlés, hölls *afgångsexamen* den 28 maj 1880 med 7 lärjungar i 5:te klassen, hvilka alla förklarades ega erforderliga insigter för inträde i 6:te klassen af h. allmänt läroverk.

Examen vid höstterminens slut hölls den 22 december i närvaro af läroverkets inspektor samt följande herrar, hvilka af H. H. Eforus blifvit inbjudne såsom vittneu: kontraktsprosten A. J. Enander, borgmästaren och riddaren J. A. Wendt, majoren och riddaren S. E. Uggla, rådmannen och v. häradshöfdingen F. W. Hammarström, stads- och bataljonsläkaren doktor C. Andréen och f. d. apotekaren, rådmannen S. Österberg. Årsexamen är utsatt att hållas torsdagen den 2 juni under ledning af läroverkets inspektor; och hafva ofvannämnde herrar blifvit af H. H. Eforus inbjudne att såsom vittnen öfvervara densamma. Pröfning i språk och vetenskaper anställes då från klockan 8 f. m. till $\frac{1}{2}$ 1 e. m. samt slutöfning i sång och gymnastik från klockan $\frac{1}{2}$ 1 till klockan $\frac{1}{2}$ 2 e. m.. hvarefter förrättas flyttning jemte utdelning af stipendier, premier och fattigmedel.

Till öfvervarande af årsexamen inbjudas vördsamt lärjungarnes föräldrar och målsmän samt alla den offentliga undervisningens gymnare och vänner.

Nästa hösttermin börjas torsdagen den 25 nästkommande augusti kl. 11 f. m.

Borås i maj 1881.

Sv. P. Wennergren.

Allmänna treklassiga läroverket i Alingsås.

A. Undervisningen.

1. Höstterminen, som började den 20 augusti, afslutades den 17 december. Vårterminen tog sin början den 28 januari och kommer att afslutas den 9 juni.

2. Efter gemensam morgonbön med bibelläsning och psalmsång kl. 7³/₄ har undervisningen med särskildt kongl. tillstånd fortgått dagligen kl. 8—11 f. m. och 2—4 e. m. Efter slutet af hvarje eftermiddagslektion har likaledes gemensam bön med psalmsång förrättats.

Öfningarne hafva egt rum i gymnastik kl. 11—12 hvarje dag, i teckning fredagar kl. 8—11 f. m. samt välskrifning tisdagar och torsdagar kl. 2—3, i sång och musik onsdagar kl. 3—5 och lördagar kl. 4—5.

3. Antalet af så väl lärarnes undervisningstimmar i veckan som närvarande lärjungar i hvarje klass under läsåret synes af följande tabell:

H ö s t t e r m i n e n				Antal lärjungar	V å r t e r m i n e n				Antal lärjungar
Lärarnes undervisningstimmar i veckan					Lärarnes undervisningstimmar i veckan				
Klass	R. ktor	Kollega Dahlgren	Kollega Högman		Klass	v. Kollega G. Ahl	Kollega Dahlgren	Kollega Högman	
1	18	4	2	11	1	18	4	2	12
2	3	18	7	13	2	3	18	7	13
3	3	6	19	26	3	3	6	19	25
	24	28	28	50		24	28	28	50

4. Läroböcker och lärokurser:

Första klassen.

Kristendom, 3 timmar. *Läroböcker*: Katekesen, bibl. hist. af Bohm.

Lärokurser: Katekes, första hufvudstycket; bibl. hist. gamla testamentets. Bibel-läsning. Valda psalmer.

Modersmålet, 5 timmar. *Läroböcker*: Bjurstens formlära och folkskolans läsebok.

Lärokurser: Det viktigaste af formläran. Uppläsning af valda berättelser jemte öfning för lärjungarne att med egna ord återgifva innehållet af det lästa. Öfningar i satsbildning, rättskrifning och välläsning.

Tyska språket, 6 tr. *Läroböcker*: Flachs grammatik och Mathesii elementarbok.

Lärokurser: Det hufvudsakligaste af formläran jemte 40 st. i Mathesii elementarbok.

Matematik, 4 tr. *Läroböcker*: v. Zweigbergk och Wiemer.

Lärokurser: Aritmetik 3 tr. Hela tal och sorsträkning jemte öfning i hufvud-räkning. Geometri 1 timme. Inledning till geometrien med åskådningslära efter Wiemer.

Naturlära, 2 t.r. *Lärobok*: Berlins naturlära.

Lärokurs: Kort öfversigt af djurriket samt växtens särskilda delar efter planscher.

Historia och Geografi, 4 t.r. *Läroböcker*: Odhners i Svenska historien och Dahms i Geografien.

Lärokurser: Historia 2 t.r, fäderneslandets till reformationstidehvarfvet. Geografi 2 t.r, fäderneslandets samt en del af Europas politiska och fysiska.

Andra klassen.

Kristendom, 3 t.r. *Läroböcker*: Katekesen och bibl. hist. af Bohm.

Lärokurser: Katekes, andra och tredje hufvudstycket. Bibl. hist., nya testamentets. Bibelläsning. Valda psalmer.

Modersmålet, 6 t.r. *Läroböcker*: Bjurstens form- och satslära och folkskolans läsebok.

Lärokurser: Formläran, uppläsning af valda berättelser jemte öfning att med egna ord återgifva innehållet deraf. Rättskrifning efter diktamen. Satsupplösning.

Tyska språket, 6 t.r. *Läroböcker*: Flachs grammatik och Mathesii elementarbok.

Lärokurser: Formlära, 66 st. af 1:sta afdelningen och 14 st. af den 2:dra i Mathesii elementarbok. Skriföfningar 2:ne timmar i veckan på lärorummet från svenska till tyska.

Matematik, 5 t.r. *Läroböcker*: v. Zweigbergks i Aritmetik och Wiemers i Geometri.

Lärokurser: Aritmetik 3 t.r. Bråk allmänna och decimal samt hufvudräkning. Geometri 2 t.r. Wiemers lärobok till Cirkeln.

Naturvetenskap, 2 t.r. *Läroböcker*: Arrhenii mindre lärobok i botanik, Berlins naturlära.

Lärokurser: Det vigtigaste af läroboken. 100 växter efter floran och det hufvudsakligaste i naturläran om tingens beståndsdelar samt himlakropparna.

Historia och Geografi, 5 t.r. *Läroböcker*: Odhners mindre lärobok, Alanders läsebok i Historia och Erslevs och Dahms i Geografi.

Lärokurser: Historia 2 t.r, fäderneslandets från Gustaf I—Oscar I. Valda stycken i läseboken. Geografi 3 t.r. Europas geografi till Italien. Afrikas, Asiens och Amerikas fysiska.

Tredje klassen.

Kristendom, 3 t.r. *Läroböcker*: Katekesen och bibl. historien af Eklundh.

Lärokurser: Katekesen 4:de och 5:te hufvudstyckena jemte repetition af hela katekesen. Bibl. historia: repetition af gamla och nya testamentets. Bibelläsning. Valda psalmer.

Modersmålet, 6 t.r. *Läroböcker*: Bjurstens form- och satslära, folkskolans läsebok.

Lärokurser: Form- och satslära. Välläsning. Skriföfningar 2:ne timmar i veckan på lärorummet antingen efter diktamen eller lättare öfversättningsprof från tyska språket jemte interpunktionsöfningar.

Tyska språket, 6 t.r. *Läroböcker*: Flachs grammatik. Schiller, Geschichte des dreissigjährigen Kriegs.

Lärokurser: Formläran repeterad samt till Dativen af Syntaxen. Schiller 20 sidor. Deutsches Echo, styckena 1—11. Hvarje lördag 2 timmars skriftliga öfversättningsprof på lärorummet.

Matematik, 5 t.r. *Läroböcker*: v. Zweigbergks i Aritmetik och Geometri efter Euclides.

Lärokurser: Aritmetik 3 t.r. Regula de tri, intresse m. m. samt metersystemet. Geometri 2 t.r. 1:sta boken i Euclides.

Naturvetenskap, 2 t.r. *Läroböcker*: Arrhenii mindre i Botanik. Torins i Zoologi.

Lärokurser: Botanik 1 timme. Arrhenii lärobok, 200 växter efter floran. Zoologi 1 timme. Däggdjur, fåglar, kräddjur och groddjur.

Historia och Geografi, 5 t.r. *Läroböcker*: Odhners lärobok och Alanders läsebok i Historien samt Dahms och Erslevs i Geografien.

Lärokurser: Historia 3 t.r, fäderneslandets till närvarande tid jemte de viktigaste styckena af läseboken. Geografi 2 t.r, Europas samt de öfriga verldsdelarnes fysiska och politiska.

5. Intet ombyte af läroböcker har skett under detta läsår.

6. Välskrifning har öfvats i 1:ste kl. två timmar, i 2:dre och 3:dje kl. en timme i veckan å lärorummet.

7. I teckning har hvarje klass öfvats 1 timme i veckan, hvarvid användts Stuhlmanns ritplanscher.

8. I sång har hvarje klass 1 timme i veckan undervisats i läran om de musikaliska tecknen och öfvats i tonträffning, omväxlande med en-, två- och trestämmiga sånger. En och annan timme hafva alla klasserna deltagit i sammansjuugning och dervid företrädesvis koralång.

9. I gymnastik hafva lärjungarne i likhet med föregående år varit-fördelade i 2:ne afdelningar, en öfre med de mera försigkomne och en nedre. Antalet har varit ungefär lika stort i båda. Öfningarne hafva fortgått en half timme dagligen med hvarje afdelning och utgjorts dels af fristående gymnastik och dels af marscher, exercis med trägevär och begagnande af de redskap, som förefinnas. Under den varmare årstiden hafva öfningarne stundom företagits i det fria. Dessa öfningar, som endast några få gånger vid hård väderlek varit inställda, hafva i allmänhet utöfvats ett välgörande inflytande på de deri deltagande. Antalet lärjungar som af läkare befriats från deltagande i öfningarne, och orsakerne dertill visar nedanstående tabell:

Termin och åldersgrupp	S j u k d o m a r			Summa i öfningarne icke deltagande lärjungar	Hela antalet närvarande lärjungar
	i rörelseorganerna	bräck	Summa		
<i>Vårterminen 1880:</i>					
Under 15 år	1	1	2	2	45
15 år eller deröfver	—	—	—	—	1
Summa	1	1	2	2	46
<i>Höstterminen 1880:</i>					
Under 15 år	1	1	2	2	50
15 år eller deröfver	—	—	—	—	—
Summa	1	1	2	2	50

B. Lärarne.

10. Lärarnes tjänsteåligganden under höstterminen hafva för hvarje vecka varit på nedan stående sätt fördelade:

Rektor *M. C. Jungmarker*: 24 timmar i kristendom I—III; modersmålet, tyska, historia, geografi och välläsning I. Svenska skriföfningar i I.

Kollega *C. O. N. Dahlgren*: 28 timmar i matematik I—III; modersmålet och tyska i II. Skriftliga uppsatser i modersmålet och tyska i II.

Kollega *S. E. B. Högman*: 28 timmar i naturvetenskap I—III; modersmålet och tyska i III; historia och geografi II—III. Skriftliga uppsatser i modersmålet och tyska i III.

Klassföreståndare: rektor för 3:dje klass, kollega Dahlgren för 2:dre och kollega Högman för 1:ste klass.

Öfningsläraren *N. Ericsson* i sång 3 timmar.

d:o *J. Hellström* i teckning och välskrifning 3 timmar.

d:o *S. E. B. Högman* i gymnastik 5 timmar.

11. Under vårterminen har rektor M. Chr. Jungmarker till följd af sjukdom åtnjutit tjänstledighet, hvarunder undertecknad varit tillförordnad v. rektor och pastor Gustaf Åhl såsom v. kollega bestridt ordinarie rektors undervisningsskyldighet.

C. Lärjungarne.

15.

Lärjungarnes antal läsåret 1880—1881.

	Höstterminen 1880			Vårterminen 1881		
	Gemensam linie		Summa	Gemensam linie		Summa
	Närvarande	Frånvarande		Närvarande	Frånvarande	
1 klass	11	—	11	12	—	12
2 klass	13	—	13	13	—	13
3 klass	26	—	26	25	—	25
Summa	50	—	50	50	—	50

19. Under höstterminen 1880 har antalet lärjungar, som deltagit i nedannämnde öfningar, ställt sig sålunda:

Klass	Närvarande lärjungar	Lärjungar, som deltagit i		
		Teckning	Sång	Gymnastik
1 kl.	11	11	10	11
2 kl.	13	13	12	13
3 kl.	26	25	24	24
Summa	50	49	46	48

20. Hemlexor hafva för hvarje dag i medeltal gifvits i 1:ste klassen 2, i 2:dre och 3:dje kl. 3 och har det deraf förorsakade dagliga hemarbetet upptagit för lärjungar med medelmåttiga anlag i 1:ste kl. 1 timme samt 2:dre och 3:dje kl. 2 timmar. De skriftliga uppsatserne hafva författats å lärorummet och sålunda icke ingått i hemarbetet.

21. Lärjungarnes helsotillstånd har under hela året i allmänhet varit godt. Regements- och stadsläkaren doktor V. Högselius, som undersökt lärjungarnes kroppsbyggnad och allmänna helsotillstånd vid terminens början och slut, har deröfver meddelat följande uppgifter:

Klass	Antal lärjungar	Medelålder	Kroppsbyggnad			Allmänt helsotillstånd		Lidande af bleksot och blodbrist	Ofra besvär af hufvudvärk	Ofra besvär af näsblod	Andra åkommor, som anses bero af skolans inflytande
			God	Medelmåttig	Svag	Godt	Mindre godt				
<i>Vårterminen 1880:</i>											
Klass 1	10	10,6	8	—	2	9	1	—	—	1	—
„ 2	21	12	15	3	3	16	3	2	3	—	—
„ 3	15	12,8	14	1	—	15	—	—	—	—	—
Summa	46	—	37	4	5	40	6	2	3	1	—
<i>Höstterminen 1880:</i>											
Klass 1	11	10,6	10	1	—	11	—	—	—	—	—
„ 2	12	11,83	7	3	2	7	5	1	4	1	—
„ 3	26	13,11	19	4	3	24	2	—	2	—	—
Summa	49	—	36	8	5	42	7	1	6	1	—

Från terminens början till medlet af oktober var lärjungarnes antal 50; men derefter afgick 1 från 2:dre kl., hvadan vid läkarebesigtningen i slutet af terminen lärjungeantalet nedgått till 49.

22. Antalet af under sistförlutna kalenderår inskrifne, flyttade och från läroverket afgångne lärjungar framgår af följande tabeller:

Vårterminen 1880.

Klass och linie	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser					Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 1 februari (såväl när- som frånvarande)				Lärjungar afgångne från läroverket i nedannämnda klasser				
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer					Övar i klassen från föregående termin	Flyttade till klassen på grund af beslut		Inskrifne i läroverket under terminen	Summa	från terminens början till och med 31 januari.		Summa	
	0	1	2	3	4		vid vårt-terminens början	vid föregående terminens slut			från terminens slut till och med 31 januari.	under nästföljande mellantermin		
1	—	—	—	—	—	10	—	—	—	10	—	—	1	1
2	—	—	—	—	—	21	—	—	—	21	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	15	—	—	—	15	—	—	4	4
Summa	—	—	—	—	—	46	—	—	—	46	—	—	5	5

Höstterminen 1880.

Klass och linie	Lärjungar flyttade till nedan nämnda klasser					Lärjungar tillhörande nedan nämnda klasser den 15 september (såväl när- som frånvarande)				Lärjungar afgångne från läroverket i nedan nämnda klasser				
	efter att hafva tillhört närmast lägre klass af samma linie följande antal terminer					Qvar i klassen från före- gående termin	Flyttade till klassen på grund af beslut		Inskrifne i läroverket under terminen	Summa	från terminens början till och med 14 september	från och med 15 septem- ber till terminens slut	under näst följande mellantermin	Summa
	0	1	2	3	4		vid föregå- ende termins slut	vid höst- terminens början						
1	—	—	—	—	—	2	—	—	10	12	—	—	—	—
2	—	—	5	—	2	6	7	—	—	13	—	1	—	1
3	—	—	10	—	6	11	15	1	—	27	—	—	1	1
Summa	—	—	15	—	8	19	22	1	10	52	—	1	1	2

23. Af 10 under läsåret inskripne lärjungar hade 5 förut bevistat folkskola.

25. Under sistförflutna kalenderår hafva följande lärjungar från läroverket afgått efter vårterminens slut från 3:e klassen: Axel Gottfrid Sandberg till näringsarne, Anders Benjamin Malmgren och Ernst Richard Dahlgren till Jönköpings och Aron Ekendahl till Göteborgs läroverk samt från 1:ste klassen Ernst Gedda till Venersborgs läroverk; under höstterminen från 2:e klassen Axel Gottfrid Grönqvist till Malmö läroverk och Axel Johan Sahlstrand från 3:e klassen till läroverk i Stockholm.

26. Vid vårterminens slut utdelades till lärjungarne 33 kr. 75 öre såsom premier.

27. Vårterminen 1880 voro från afgift till både materielkassan och byggnadsfonden 16 lärjungar befriade. Från afgift till den förra, men ej till den senare befriades 10 och från den senare, men ej till den förra 12 lärjungar. Höstterminen 1880 befriades från båda afgifterne 21; från afgift till materielkassan, men icke till byggnadsfonden 6 och från den senare, men ej till den förra 10 lärjungar.

Till "ljus och vedkassan" erlades hvardera terminen 1 krona af hvarje lärjunge och hade denna kassa deraf en inkomst af 44 kronor vårterminen och 48 höstterminen.

D. Undervisningsmateriel.

28. Biblioteket har under året icke vunnit någon nämnvärd tillväxt; men museet har tillökts dels genom gåfvor af:

rektor M. Chr. Jungmarker: Joh. III:s klipping af silfver;

kyrkvärden Nilsson i Hemsjö: 2 mynt från Wasa-tiden;

studeranden Qvarnström: 1 silfvermynt från 1668;

doktor Dahlgren: 1 kinesisk tidning;

fabrikör A Bruno: brandförsäkringsmärke;

godsegaren A. Heyman: delfin-kranium;

E. Norinder: bronsyxå;

stadsfiskal G. Nilsson: pilspets af flinta;

fabrikör O. Olsson: 1 kanonkula från Lena hed.

herr C. Johansson från Enekullen: 1 sparfuggla;
smeden Ericsson: ett lavastycke.

Af åtskillige inom samhället ha bidrag lemnats till inköpanDET af en äggsamling till ett antal af 400 st.

Dessutom hafva 2:ne stenyxor och några flintsaker, funna vid sjön Mjörn, blifvit inköpte.

E. Läroverksbyggnader och inredningsmateriel.

29. Läroverkets lokal och inredning har under året icke undergått någon förändring, utom att ytterligare ett större skåp blifvit uppsatt i det gemensamma yttre rummet till de ökade samlingarnes förvarande.

För ungdomens lekar under rasterna erbjuder sig torget jemte ett närbeläget område å den öppna platsen omkring kyrkan, som för detta ändamål upplåtits.

Eget gymnastikhus finnes ej. För de gymnastiska öfningarne har förhyrts den rymliga salen i det vid pass 1000 fot från staden belägna brunnshuset, hvars omgifningar jemväl lämpa sig för så väl marscher och exercis som fria rörelser och lekar. Denna lokal har under året genom en grundligare reparation med nya ändamålsenligare större kaminers insättande blifvit mycket förbättrad.

F. Ekonomiska förhållanden.

31. Nedan nämnde till läroverket hörande kassors ställning kalenderåret 1880.

Kassans rubrik	D e b e t				K r e d i t			
	Behållning vid årets början	Summa inkomster	Skuld vid årets slut	Summa	Skuld vid årets början	Summa utgifter	Behåll- ning vid årets slut	Summa
Byggnadsfonden	1707,66	270,35	—	1978,01	—	—	1978,01	1978,01
Ljus- och vedkassan...	159,86	140,53	—	300,39	—	157,03	143,36	300,39
Materielkassan	1071,54	283,57	—	1355,11	—	165,19	1189,92	1355,11
Premie- o. fattigkassan	519,21	72,46	—	591,67	—	58,50	533,17	591,67

Materielkassan har fått vidkännas utgifterne för tryckning af årsredogörelsen, brandförsäkringsafgift och annonskostnader till ett sammanlagdt belopp af 53 kronor.

32. För underhåll och tillökning af boksamlingen har utgifvits 16 kronor 50 öre och af undervisningsmaterielen 95 kronor 69 öre.

G. Examina och terminsafslutning.

34. I närvaro af läroverkets inspektor herr öfverstelöjtnanten och riddaren af K. Svärdsorden P. F. Silfverskjöld hölls vid nästlidne vårtermins slut *afgångsexamen* med 4 lärjungar i 3:dje klassen, hvilka alla förklarades ega erforderliga insigter för inträde i 4:de klassen af ett elementarläroverk.

Höstterminen afslutades genom examen den 17 december och för vårterminen är examen bestämd att hållas den 9 juni kl. 10—1, hvarefter flyttning förrättas och premieutdelning sker. Slutöfningar i gymnastik och sång ega rum samma dag kl. 5 e. m. Enligt uppdrag af

H. H. Eforus får jag vördsamt inbjuda nedan nämnde herrar att, jemte läroverkets inspektor, öfvervara förestående årsexamen, nemligen herrar borgmästaren J. O. Bergmark, regementsläkaren doktor V. Högselius, apotekaren L. Svangren, fabriksidkaren och riddaren af Wasaorden Charles Hill och rådmanen C. A. Norinder, hvarjemte injudas lärjungarnes föräldrar och målsmän samt alla, som med välvilja och deltagande omfatta den offentliga undervisningen.

36. Nästa hösttermin börjas torsdagen den 25 nästa augusti.

Alingsås i maj 1881.

C. O. N. Dahlgren.

Enklassiga pedagogien i Ulricehamn.

A. Undervisningen.

a) Terminerna.

Höstterminen tog sin början den 24 augusti och slutade den 16 december.
Vårterminen, som började den 17 januari, kommer att avslutas den 2 juni.

b) **Dagliga lärotiden:** kl. 7—9, 10—12, 1—2 = 30 timmar i veckan. Under den mörkaste och kallaste årstiden har läsningen börjat $\frac{1}{2}$ timme senare, eller kl. 7,30.

c) Läro- och läseböcker:

Kristendom: katekesen (gamla och nya), Hübner-Eklundhs bibl. historia, Sv. psalmboken.

Modersmålet: Sundéns språklära, Alanders läsebok i Sv. historien.

Tyska språket: Mathesius' elementarbok, Flachs språklära.

Matematik: Zweigbergks räknebok, Nordlunds räkneöfningsexempel, Bergius' geometri.

Naturlära: Celanders lärobok.

Sv. historia: Odhners d:o.

Geografi: Roths d:o.

d) Genomgångna lärokurser.

Äfven under detta läsår hafva lärjungarne varit fördelade på tvenne afdelningar, som samtidigt varit tillstädes; och har dervid den ena afdelningen i allmänhet sysselsatts med öfverläsning, under det läraren varit upptagen af den andra.

Nedra afdelningen.

Kristendom. Katekesen, $\frac{2}{2}$ timmar i veckan: till Andra artikeln; *biblisk historia,* $\frac{2}{2}$ tmr: 44 berättelser ur gamla testamentet; valda psalmverser.

Modersmålet, $\frac{5}{2}$ tmr: läsning och reproduktion af berättelser ur nordiska sagohistorien; form- och satslärans första grunder; rättskrifningslära och en rättskrifningsöfning hvarje vecka.

Tyska språket, $\frac{7}{2}$ tmr: 44 stycken ur elem.-boken jemte dertill hörande delar af språkläran; vokabelläsning och resolutioner.

Matematik, $\frac{5}{2}$ tmr: de fyra räknesätten i hela tal, decimalbråk och sorter samt öfningar i hufvdräkning.

Naturlära, $\frac{2}{2}$ tmr: menniskans kroppsbyggnad och de vigtigaste ordningarne af däggdjuren; undersökning af några allmänna växter.

Historia och geografi. Sv. historia, $\frac{3}{2}$ tmr: till Nyare tiden; *geografi,* $\frac{2}{2}$ tmr: gamla världens fysiska samt Sveriges, Norges, Danmarks, Finlands, Rysslands och något af Tysklands politiska.

Öfre afdelningen.

- Kristendom. Katekesen*, $\frac{2}{2}$ tmr: 2:a, 3:e och 4:e hufvudstyckena; *biblisk historia*, $\frac{2}{2}$ tmr: gamla testamentet fullständigt samt 32 berättelser ur nya test:t; valda psalmverser.
- Modersmålet*, $\frac{5}{2}$ tmr: läsning och reproduktion af berättelser ur sv. historien; form- och satsläran utförligare; en rättskrifnings- och interpunktionsöfning hvarje vecka.
- Tyska språket*, $\frac{7}{2}$ tmr: Första afdelningen fullständigt och 6 sidor af Andra afdeln. af elem.-boken jemte dertill hörande delar af språkläran; resolutioner och skriföfningar.
- Matematik. Aritmetik*, $\frac{4}{2}$ tmr: bråk och enkel regula de tri, efter Nyströms metod, samt öfversigt af metriska systemet; *geometri*, $\frac{1}{2}$ tme: åskådninglära.
- Naturlära*, $\frac{2}{2}$ tmr: ryggradsdjuren fullständigt; öfversigt af växtens organ och några af de viktigaste växtfamiljerna; undersökning af ett mindre antal allmänna växtarter.
- Historia och geografi. Sv. historia*, $\frac{3}{2}$ tmr: till och med Karl XII; *geografi*, $\frac{2}{2}$ tmr: verldsdelarnes fysiska samt Europas politiska fullständigt.

Något ombyte af läroböcker har ej under läsåret förekommit, ej heller är något sådant för den närmaste tiden påtänkt.

I *välskrifning* hafva båda afdelningarna öfvats samtidigt 2 timmar i veckan.

B. Lärare.

Under läsåret tjenstgör undertecknad som ord. lärare.

C. Lärjungarne.

- a) Närvarande lärjungar höstterminen: 16, deraf 6 i nedre och 10 i öfre afdeln.
 ” ” ” ” vårterminen: 13, deraf 6 i nedre och 7 i öfre afdeln.
- b) Hemlexor hafva temligen sparsamt gifvits nedre afdelningens lärjungar; öfre afdelningens hafva dagligen erhållit 2—4, hvilkas öfverläsning torde upptagit 1—2 timmar.
- c) Lärjungarnes helsotillstånd har under läsåret i allmänhet varit godt.
- d) Vårterminen 1880. Kvarstående lärjungar från föregående år: 13.
 Inskrifven: —
 Afgången: —
- Höstterminen 1880. Kvarstående lärjungar från föregående termin: 10.
 Inskrifne: 6.
 Afgångne: 3.
- e) Under läsåret inskrifne lärjungar hafva alla förut bevistat folkskola.
- f) Vid höstterminens början afgingo följande 3 lärjungar: Henning Lyberg till näringarna samt Rudolf Öfverström och Adolf Josefsson utan anmälan.
- g) Som premier och fattigmedel utdelades vid vårterminens slut till lärjungarne kronor 9: 75.
- h) Befriade från afgift till materielkassan höstterminen: 3, vårterminen: 2 lärjungar.
 Till ljus- och vedkassan erlade hvarje lärjunge under hvardera terminen 1 krona 50 öre.

D. Undervisningsmaterielen

har under läsåret ökats genom inköp af Lehmann, Zoologisk Atlas; Montelius m. fl., Sveriges Historia, III samt diverse läroböcker.

E. Skollokalen och inredningsmaterielen.

Under sistlidne sommarferier blef skolsalen nödtorftigt reparerad, hvarjemte ett innanför den samme beläget mindre rum från den 1 oktober uppläts åt pedagogien. Med afseende på utrymme kan således denna lokal i sitt nuvarande skick anses vara fullt tillräcklig för skolans behof, om ock i öfrigt åtskilliga anmärkningar med fog kunna göras mot dess läge, dess kännbara brist på luftvexling m. m.

Samtidigt med lokalens reparation blef inredningsmaterielen iståndsatt och ommålad.

F. Ekonomiska förhållanden.

a) Uppgifter om nedan nämnda till pedagogien hörande kassors ställning kalenderåret 1880.

Kassans rubrik	D e b e t				K r e d i t			
	Behållning vid årets början	Summa inkomster	Skuld vid årets slut	Summa	Skuld vid årets början	Summa utgifter	Behållning vid årets slut	Summa
Ljus- och vedkassan	4,93	72,00	—	76,93	—	33,70	43,23	76,93
Materielkassan	132,04	85,50	—	217,54	—	111,78	105,76	217,54
Premie och fattigkassan	25,00	18,00	—	43,00	—	9,75	33,25	43,00

b) Under sistförflutna kalenderår hafva utgått för underhåll och tillökning af:

- 1) boksamlingen 20,15,
- 2) den öfriga undervisningsmaterielen 48,75,
- 3) inredningsmaterielen 10,00.

G. Examina.

Examen vid höstterminens slut hölls den 16 december. Såsom examensvitnen voro inbjudne, utom pedagogiens inspektor herr kyrkoherden O. Hedén, herrar kontraktsprosten A. Jungner, borgmästaren V. N. Ekenman och kommissionslandtmätaren G. W. Wångström. Årsexamen kommer att förrättas den 2 nästa juni i närvaro af ofvannämde herrar.

Nästa läsår är utsatt att börja den 24 näst instundande augusti kl. 10 f. m.

Ulricehamn i maj 1881.

Oskar Lindkvist.